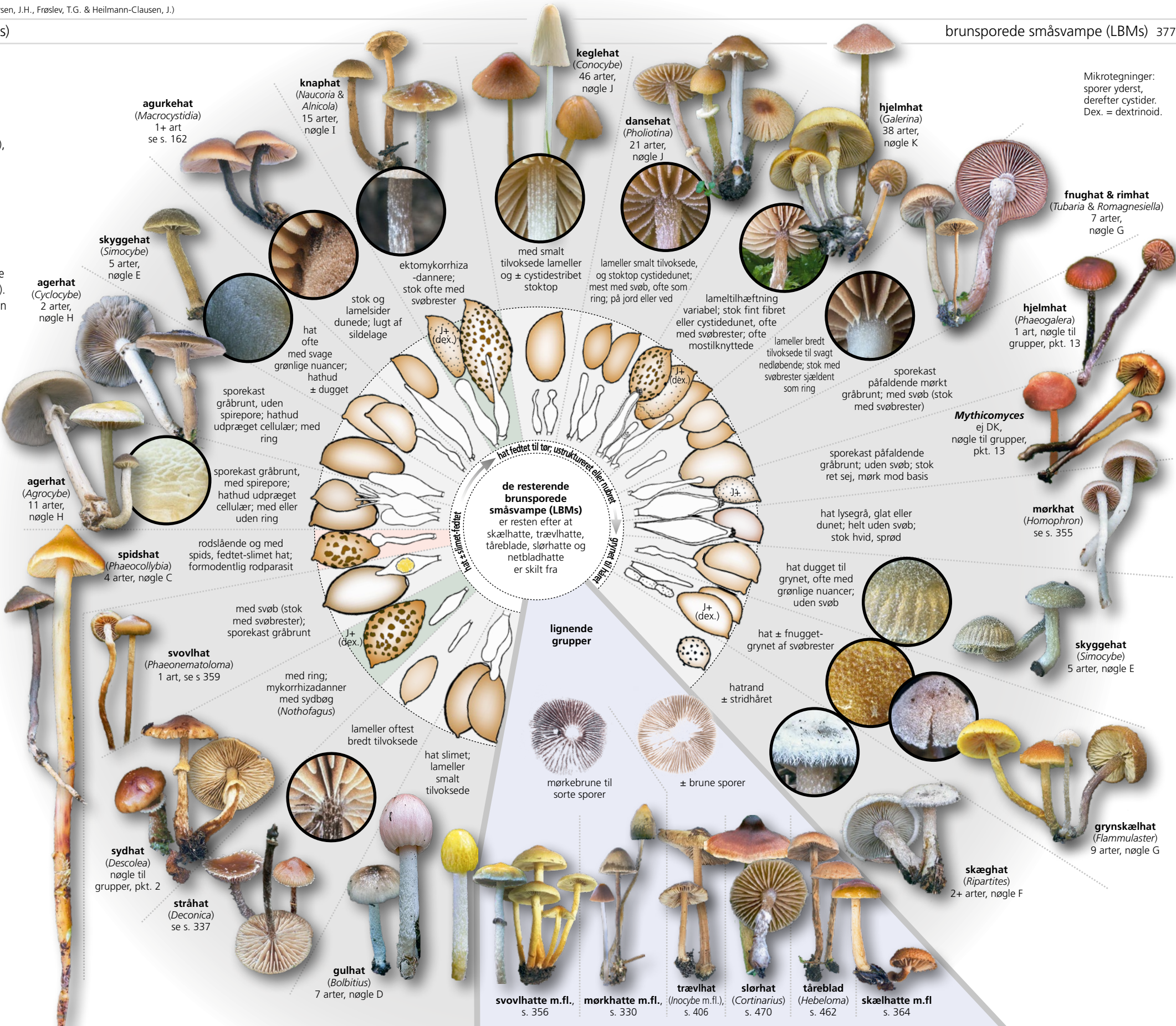

Nøgle til grupper og enkelte arter af brunsporede småsvampe (LBMs)

1. Med ring 2
Uden ring 3

2. Hat slimet; mykorrhizadanner med sydbøg. Hat 10-50 mm bred, orangebrun med hvidlige fnug af fællessvøb; stok 3-7 mm tyk; sporer 11-13,5 x 6-7,5 µm, citronformede, vortede, uden spirepore; med kølle- til flaskeformede ægcystider; meget sjælden ..... **sydhat (*Descolea antarctica*)** ..... **genvejsnøgle A**

3. På lort og møddinger ..... **genvejsnøgle B**
På andre substrater 4

4. Hat ± tilspidset, uden svøbrest; stok dybt rodslående; sporer ornamenterede ..... **spidshat (*Phaeocollybia*) – nøgle C**
Hat ikke påfaldende tilspidset, med eller uden svøbrest; stok oftest ikke rodslående; sporer glatte eller ornamenterede 5

5. Hat ± slimet; sporer glatte 6
Hat tør til fedtet; sporer glatte eller ornamenterede 8

6. Lameller smalt tilvoksede til næsten frie; stok tør; uden svøb; sporefældning kanelbrun (■ ■ ■ ■ ■) ..... **gulhat (*Bolbitius*) – nøgle D**
Lameller ret bredt til meget bredt tilvoksede; stok tør eller slimet; typisk med svøbrest; sporefældning gråbrun (■ ■ ■ ■ ■) 7

7. Voksende vådt på tørvejord eller i tørvemosser (*Sphagnum*); cystider med gult indhold (krysocystider) .....
se slimet svovlhat (*Phaeonematoloma myosotis*), s. 359
Voksested anderledes; cystider uden gult indhold .....
se stråhat (*Deconica*), s. 337

8. Hat med meget dæmpede gråoliven til oliven (■ ■ ■ ■ ■) farver; hatoverflade ± dugget; ikke med karaffelcystider; sporer glatte, eventuelt med utydelig spirepore ..... **skyggehat (*Simocybe*) – nøgle E**
Hat uden oliven nuancer og/eller med karaffel- eller ampulformede cystider; sporer glatte eller ornamenterede, med eller uden spirepore 9

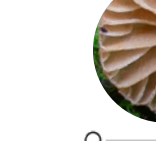
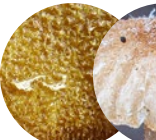
9. Hatrand oftest med bundter af udstående, lyse hår; hatoverflade hvidlig, cremegrå til lysegrå, eventuelt med et svagt kødrødt skær (■ ■ ■ ■ ■); sporer små, bredt ellipsoidiske til næsten-kugleformede (Q 1,2-1,5), fint vortet-piggede ..... **skægghat (*Ripartites*) – nøgle F**
Hatrand uden bundter af udstående, lyse hår; hatoverflade typisk med mere brune nuancer; sporer typisk større og mere aflange, glatte til ornamenterede 10

10. Stok med beklædning af tykvæggede hår; med lugt af agurk/sildelage; sporer glatte .....
se agurkehat (*Macrocystidia*), s.162
Stok uden sådan beklædning og uden sådan lugt; sporer glatte eller ornamenterede 11

11. Sporefældning gråbrun til mørkt rødbrun (■ ■ ■ ■ ■) 12
Sporefældning cremegrå, lædergul, kanelbrun til gulbrun (■ ■ ■ ■ ■) 14

12. Stok relativt lys; hat ofte ret kødet .....
agerhat (*Agrocybe* og *Cyclocybe*) – nøgle H
Stok påfaldende mørk, især nedefter; hat spinkel 13

13. Sporer 6-8,5 (-10) x 3,5-6 (-6,5) µm, meget fint ornamenterede; nogle ægcystider tykvæggede med krystaltop. Hat 10-30 mm bred, orangebrun; stok påfaldende stiv, 30-70 x 1-2 mm, gulbrun; lameller smalt tilvoksede; ej DK ..... ***Mythicomycetes corneipes***
Sporer 12-16 x 7-10 µm, glatte; ægcystider tyndvæggede, uden krystaller. Hat 5-25 mm bred, mørkt rødbrun; stok 30-150 x 1,5-5 mm, mørk med hvidlige svøbrest; lameller bredt tilvoksede; meget sjælden; blandt vådt voksende mosser ..... **sortfodet hjelmhat (*Phaeogalera stagnina*)**

14. Hat belagt af grynede eller hyfeagtige svøbrest 15
Hat ± glat eller fint dunet af cystider 17

15. Sporer groft vortede ..... **knaphat (*Naucoria*) – nøgle I**
Sporer glatte 16

16. Hathud bestående af kølle- til pæreformede, oprette, glatte celler; slørceller glatte og farveløse eller slør helt fraværende .....
se mørkhat (*Psathyrella* m.fl.), s. 330
Hathud af radierende hyfer; hathud og slørceller med brunt, pålejret pigment ..... **fnughat (*Tubaria*) og grynskælhat (*Flammulaster*) – nøgle G**

17. Lameller påfaldende bredt tilvoksede, ofte nærmest trekantede .....
fnughat (*Tubaria*) og grynskælhat (*Flammulaster*) – nøgle G
Lameller smalt tilvoksede 18

18. Med korthalsede karaffelcystider på lamelæggen; sporer med ± tydelig spirepore ..... **keglehat (*Conocybe*) – nøgle J**
Uden eller med anderledes, evt. langhalsede karaffelcystider på lamelæggen; sporer med eller uden spirepore 19

19. Sporer næsten altid med spirepore, glatte eller meget fint ru (x 1000) .....
dansehat (*Pholiotina*) – nøgle J
Sporer uden spirepore, glatte eller ornamenterede 20

20. Mykorrhizadannere, overvejende med el eller pil; sporer groft vortede, ofte ± citronformede; cystider enten brændehårsformede eller bredt kølleformede ..... **knaphat (*Naucoria*) – nøgle I**
Nedbrydere voksende på jord og diverse plantemateriale; sporer glatte eller vortede, eventuelt med løsnende ydre væg; cystider kølleformede, flaskeformede eller med hoveder 21

21. Svøb trådet eller manglende ..... **hjelmhhat (*Galerina*) – nøgle K**
Svøb ± hudagtig, enten som en ring på stokken eller som fnug og tænder i hatranden 22

22. Sporer glatte ..... **dansehat (*Pholiotina*) – nøgle J**
Sporer vortede ..... **hjelmhhat (*Galerina*) – nøgle K**

Nøgle A – genvejsnøgle til brunsporede småsvampe med ring
(arterne er også udnøglet i deres respektive slægter)

-
1. Hat ± slimet 2
Hat tør til fedtet 3

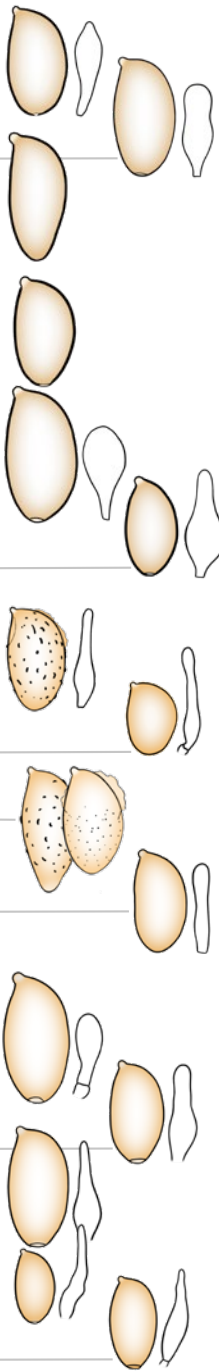
2. Hat brun (■ ■ ■ ■ ■); mykorrhizadanner med sydbøg .....
se sydhat (*Descolea antarctica*), nøgle til grupper, pkt. 2
Hat ± turkisfarvet eller okkerbrun (■ ■ ■ ■ ■) .....
se blågrøn bredblad (*Stropharia cyanea*), s. 360

3. Sporefældning gråbrun til mørkt rødbrun (■ ■ ■ ■ ■); hathud mat, helt uden struktur (men eventuelt uregelmæssigt sprækkende), ikke gennemskinneligt stribet; hat ± kødet, mest lys (creme, lædergul, træbrun til rosabrun – ■ ■ ■ ■ ■), sjældent mørk (■ ■ ■ ■ ■) 4
Sporefældning kanelbrun til gulbrun (■ ■ ■ ■ ■); hathud enten radiært fibret eller gennemskinneligt radiærstribet; hat mest mellembrun (■ ■ ■ ■ ■) 9

4. Lugt ikke melagtig 5
Med melagtig lugt 6

- 5. På træ eller flis, især af poppel eller pil; spirepore op til 0,5 µm bred; ægcystider ± flaskeformede . . . . . se poppel-agerhat (*Cyclocybe cylindracea*), H6
Blandt græs på marker, i haver, vejkanter og skove; spirepore 1-1,5 µm bred; ægcystider ± ampulformede . . . . . se fastkødet agerhat (*Agrocybe dura*), H3
- 6. Hat mørkt rødbrun (☞) , i hvert fald på midten; sporer uden spirepore; basidier oftest 2-sporede . . . . . se mørk agerhat (*Cyclocybe erebia*), H2
Hat hvidlig, creme, cremegrå til træbrun (☞) ; sporer med ± tydelig spirepore; basidier oftest 4-sporede 7
- 7. Stok 1-4 mm tyk, uden iøjnefaldende hyfestreng; på fugtig bund, typisk i rigkær; lamelæg ± steril (kun cystider); sporevæg op til 1,5 µm tyk . . . . . se mose-agerhat (*Agrocybe elatella*), H5
Stok generelt over 4 mm tyk, med iøjnefaldende hvide hyfestreng; på tør bund, på jord eller flis; lamelæg med en blanding af cystider og basidier; sporevæg under 0,8 µm tyk 8
- 8. Hat radiært året-rynket; sporer 10-14 x (6-) 6,5-8 (-8,5) µm; på høje, gærende flisdynger . . . . . se året agerhat (*Agrocybe rivulosa*), H7
Hat glat, opsprækkende i tørt vejr; sporer 8-10 (-12) x 5-7 (-8) µm; på jord eller flis . . . . . se tidlig agerhat (*Agrocybe praecox* s.l.), H7
- 9. På ved 10
På jord eller planterester, eventuelt i mos 11
- 10. Ring tynd og hængende, men hurtigt tilklistret stokken; sporer ± vortede . . . . . se randbæltet hjelmhat (*Galerina marginata* s.l.), K69
Ring veldefineret og ± opadstående; sporer glatte . . . . . se ring-frughat (*Tubaria confragosa*), G1
- 11. Med tilklistret, tiltrykt og trådet ringzone; sporer ± vortede . . . . . se hjelmhat (*Galerina*), K45
Med ± udstående, veldefineret ring; sporer glatte 12
- 12. Spore uden spirepore; forår, sjældent sommer eller efterår . . . . . se tidlig dansehat (*Pholiotina aporos*), J2
Spore med spirepore; sent forår til efterår 13
- 13. Ægcystider ampul- til kølleformede, oftest bredt afrundede i toppen 14
Ægcystider ten- til flaskeformede eller smalt cylindriske 15
- 14. Basidier overvejende 2-sporede; sporer 10-15 x 5,5-7,5 µm . . . . . se tosporet dansehat (*Pholiotina teneroides*), J4
Basidia overvejende 4-sporede; sporer 9-11,5 x 5,5-6,5 µm . . . . . se ampul-dansehat (*Pholiotina utricystidiata*), J4
- 15. Sporer (9,5-) 10,5-12,5 x 5,5-7 µm . . . . . se twistende dansehat (*Pholiotina vexans*), J5
Sporer overvejende kortere end 10 µm 16
- 16. Sporer med en op til 1 µm bred spirepore; ægcystider cylindriske til flaskeformede, 2,5-8 µm brede . . . . . se ring-dansehat (*Pholiotina arrhenii*), J6
Sporer med en 1-1,5 µm bred spirepore; ægcystider ten- til flaskeformede, 6-13 µm brede . . . . . se giftig dansehat (*Pholiotina rugosa*), J6

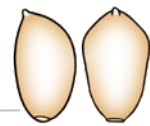
Nøgle B – genvejsnøgle til brunsporede arter på lort og møddinger
(arterne er også udnøglet i deres respektive slægter)

- 1. Hat slimet . . . . . [gulhat (*Bolbitius*)] . . 2
Hat tør til fedtet 4
- 2. Hat stedvist med kødrøde til rosa (☞) nuancer . . . . . se rosa gulhat (*Bolbitius coprophilus*), D1
Hat uden kødrøde til rosa nuancer 3
- 3. Hat cremegul, gul, carrygul til olivengrå (☞) . . . . . se almindelig gulhat (*Bolbitius titubans*), D3
Hat cremegrå, creme, grå, gråbrun til kanelbrun (☞) . . . . . se gulhat (*Bolbitius*), D5
- 4. Sporestøv gråbrunt til sort (☼) 5
Sporestøv kanelbrunt til gulbrunt (☼) . . . . . [keglehat (*Conocybe*) og dansehat (*Pholiotina*)] . . 6
- 5. Lameller ret bredt tilvoksede; sporestøv ± gråbrunt (☼) . . . . . se *Agrocybe pediades* var. *fimicola*, H18
Lameller smalt tilvoksede til næsten frie; sporestøv ± sort (☼) . . . . . se parykhatte, blækhatte, og mørkhatte m.fl. s. 306 & 330
- 6. Ægcystider flaske-til ampulformede, aldrig karaffelformede; hat ± halvkugleformet; stok hvidlig . . . . . se gødnings-dansehat (*Conocybula coprophila*), J18
Ægcystider karaffelformede; hat halvkugle- eller kegleformet; stok oftest brun som hatten . . . . . [keglehat (*Conocybe*)] . . 7
- 7. Hat med rosabrune (☞) nuancer . . . . . se violetgrå keglehat (*Conocybe murinacea*), J27
Hat med hvide, grå eller brunlige farver 8
- 8. Hat med ± gråbrune til gråoliven (☞) farver . . . . . se mødding-keglehat (*Conocybe fuscimarginata*), J39
Hat med hvidlige, læderbrune, gulbrune, abrikosorange til rødbrune (☞) farver, midte eventuelt mørk 9
- 9. Stok med tydelig udvidet basis eller med en pose; ikke rodslående 10
Stok cylindrisk eller blot en anelse udvidet ved basis; eventuelt rodslående 14
- 10. Hat brunorange til abrikosorange (☞) . . . . . se gylden keglehat (*Conocybe aurea*), J66
Hat med mere afdæmpede gulbrune til orangebrune farver (☞) 11
- 11. Stok med hår 12
Stok med karaffelcystider 13
- 12. Sporer 8-12 x 5-7 µm . . . . . se ægsporet keglehat (*Conocybe anthracophila* var. *ovispora*), J67
Sporer 12-18,5 x 7-11 µm . . . . . se Singers keglehat (*Conocybe singeriana*), J64
- 13. Hat 5-18 mm bred; stok op til 1,5 mm tyk . . . . . se eng-keglehat (*Conocybe juniana* var. *juniana*), J75
Hat op til 45 mm bred . . . . . se hvælvet keglehat (*Conocybe subovalis*), J72
- 14. Stok udpræget rodslående 15
Stok ikke rodslående 18
- 15. Stok kun med hår 16
Stok med både hår og karaffelformede cystider eller kun karaffelformede 17

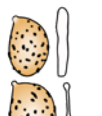
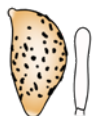
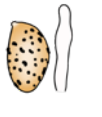
16. Sporer 14,5-18 x 7,5-9,5 µm . se Watlings keglehat (*Conocybe watlingii*), J82
Sporer 10-13 x 7-7,5 (f) x 6-7 µm, en anelse afladede . se kokasse-keglehat (*Conocybe fimetaria*), J82
17. Sporer 6-kantede set forfra, noget afladede . se *Conocybe antipus*, J87
Sporer ikke 6-kantede set forfra . se *Conocybe cettoiana*, J86
18. Stok med lange cystider (hår) og ingen karaffelcystider, bortset fra allerøverst hos nogle arter . 19
Stok med karaffelcystider eller med en blanding af hår og karaffelcystider . 23
19. Basidier 2-sporede . se møg-keglehat (*Conocybe rickenii*), J33
Basidier 4-sporede . 20
20. Med noget afladede, eventuelt kantede sporer .
se kantsporet keglehat (*Conocybe brunneidisca*), J95
Sporer ikke afladede eller kantede . 21
21. Lugt markant melagtig; med enkelte meget tykhalsede karaffelcystider på stokken . se *Conocybe farinacea*, J97
Lugt ikke markant melagtig; eventuelle stok-karaffelcystider med tynde halse . 22
22. Sporer 13,5-20,5 x 7,5-11 µm . se *Conocybe magnispora*, J98
Sporer 9-14,5 x 6-8,5 (f) x 5,5-8 µm .
se *Conocybe anthracophila* var. *anthracophila*, J100
23. Basidier 2-sporede . 24
Basidier 4-sporede . 25
24. Sporer i gennemsnit under 15 µm lange .
se ekskrement-keglehat (*Conocybe merdaria*), J106
Sporer i gennemsnit over 15 µm lange .
se storsporet keglehat (*Conocybe macrospora*), J106
25. Stok 1-1,5 mm tyk; hat højere end bred .
se slank keglehat (*Conocybe pulchella*), J114
Stok for det meste over 1,5 µm tyk og hat bredere end høj . 26
26. Sporer i gennemsnit under 14 µm lange .
se krat-keglehat (*Conocybe subpubescens*), J115
Sporer i gennemsnit over 14 µm lange .
se gødnings-keglehat (*Conocybe pubescens*), J115

Nøgle C – spidshat (*Phaeocollybia*)

Alle arter har vortede sporer, evt. meget fint, uden spirepore.

1. Ægcystider tykvæggede med krystaltop; sporefældning grålig til violetbrun; sporer meget fint punkterede; . se *Mythicomycetes corneipes*, nøgle til grupper, pkt. 13
Ægcystider tyndvæggede, uden krystaller; sporefældning rødbrun; sporer tydeligt ornamenterede til næsten glatte . 2
2. Hat olivengrøn til olivengrøn (☞   ); unge lameller med et brunrosa til lilla skær (☞   ). Hat 10-40 (-60) mm bred; stok 3-8 mm tyk; smag ± bitter; lugt ræddikeagtig; uden øskner; ægcystider cylindriske til kølleformede; sporer mandel- til citronformede, 7-8 x 4,5-5 µm; med løv- og nåletræer; meget sjælden og østlig .
olivengrøn spidshat (*Phaeocollybia festiva*)
Hat ± brun til olivengrøn (☞   ); unge lameller hvidlige, ± creme til ± lyst brune (☞   ); stok oftest tykkere; uden øskner . 3
3. Unge hatte mørkt rødbrune (☞   ); stok 1-3 mm tyk; med øskner. Smag mild; lugt melagtig; sporer 5-6 (-7) x 3,5-4,5 µm; med løv- og nåletræer; sjælden, især fundet i lerede gran- og ædelgranplantager i Østjylland .
mørk spidshat (*Phaeocollybia arduennensis*)
Unge hatte olivengrøn, kanelbrune, gulbrune til brunorange (☞   ); stok oftest tykkere; uden øskner . 4
4. Unge hatte træbrune til ± olivengrøn (☞   ); stok 3-15 (-19) mm tyk. Smag bitter; lugt ræddikeagtig; ægcystider med tynd hals og hoved; sporer 7-9 x 5-5,5 µm; med løv- og nåletræer; meget sjælden, nordlig/østlig .
stor spidshat (*Phaeocollybia lugubris*)
Unge hatte orange, røde til brunrøde (☞   ); stok op til 6 (-8) mm tyk . 5
5. Sporer 8,5-12 (-14) x 4,5-6 µm; lugt marcipanagtig; smag mild. Sporer mandel- til tenformede; ægcystider smalt kølleformede; stok 3-6 mm tyk; med løv- og nåletræer; meget sjælden, kun øst for israndslinjen .
rødbrun spidshat (*Phaeocollybia christinae*)
Sporer 4-9 µm lange; lugt ræddike- eller melagtig; smag mild eller bitter . 6
6. Lameller meget tætte; lugt ræddikeagtig; smag noget bitter; sporer 4-6,5 x 3-4 µm, næsten glatte; ægcystider cylindriske til lidt bugtede. Stok 1,5-6 (-8) mm tyk; med løv- og nåletræer; ej DK¹ . ***Phaeocollybia jennyae***
Lameller middeltætte; lugt melagtig; smag mild; sporer 6-9 x 4-5 µm, vortede; ægcystider med tynd hals og hoved. Stok 1,5-5 mm tyk; i nåleskove; ej DK . ***Phaeocollybia cidaris***

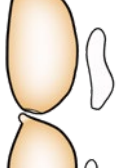
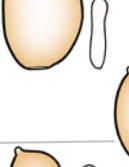
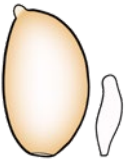
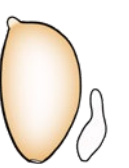
1. *Phaeocollybia jennyae* har været angivet fra Fyn (1948) af J.E. Lange, men han brugte tilsyneladende fejlagtigt navnet om *Phaeocollybia arduennensis*.

Nøgle D – gulhat (*Bolbitius*)

- Hat helt eller stedvist kødrød til rosa (☐) , hurtigt afblegende. Sporer 11,5-16 x 8-11 (f) x 7-9 μm; på lort, gødet jord og flis; sjældent og kun kendt øst for israndslinjen . . . **rosa gulhat (*Bolbitius coprophilus*)**
Hat uden kødrøde til rosa farver 2
- Hat cremegul, gul, orange, karrygul, olivengrå, brunorange til brunrød (☐   ) 3
Hat cremegrå, creme, grå, gråbrun til kanelbrun (☐   ) 5
- Hat cremegul til gul (☐) ; ikke eller kun lidt netrynket. Sporer (12-) 13-16 (-18,5) x (7-) 8-9,5 (-10,5) μm; på lort, gødet jord, rådne strå, flis, råddent løvtræsved m.v.; meget almindelig . . . . . **almindelig gulhat (*Bolbitius titubans*)**
Hat med dybere karrygule, olivengrå, orangerøde til brunrøde (☐   ) farver 4
- Hat ± karrygul til olivengrå (☐   ) ; oftest stærkt netrynket på hatmidten; stok gul i hele længden, lysere med alderen; sporer 10,5-14 x 6-8,5 μm. På flis, rådne urter og førne; sjældent . . . . . **oliven-gulhat (*Bolbitius variicolor*)²**
Hat orange, brunorange til brunrød (☐   ) ; sporer 7-10 x 4,5-6 μm. På savsmuld og flis; ej DK . . . . . **papegoje-gulhat (*Bolbitius psittacinus*)**
- Stok ± cremegul (☐) ; hat grå (☐) , med alderen sprækkende mod randen, ikke året. Sporer 7-10 x 5-6,5 μm; på lort, møddinger m.v.; ej DK . . . . . ***Bolbitius excoriatus***
Stok hvidlig (☐) ; hat cremegrå, creme, grå, gråbrun til kanelbrun (☐   ) , ikke opsprækkende, men eventuelt året 6
- Hat cremegrå til creme (☐   ) . Sporer 10,5-13 x 6-8 μm; i græs og i skovlysninger; meget sjældent . . . . . **elfenbens-gulhat (*Bolbitius lacteus*)**
Hat grå, gråbrun til kanelbrun (☐   ) 7
- Hat 30-70 mm bred; stok 3-5 mm tyk; i kulturlandskabet. Hat ikke året; sporer 8,5-14 x 6-8,5 μm; på møddinger, strå og andet organisk materiale; meget sjældent . . . . . **blygrå gulhat (*Bolbitius demangei*)**
Hat 7-20 (-45) mm bred; stok 1-3 (-4) mm tyk; i skove 8
- Sporer (11-) 13,5-17 (-18,5) x 6-8,5 (-9) μm; på førne i løvskov. Hat eventuelt noget året mod midten; basidier 2-sporede; sporer (11-) 13,5-17 (-18,5) x 6-8,5 (-9) μm; ej DK . . . . . ***Bolbitius bisporus***
Sporer mindre; på ved, sjældnere på formuldet førne. Hat 12-20 (-45) mm; sporer 7-12 x 4-5,5 μm; primært øst for israndslinien, på løvtræ; hist og her . . . . . **netåret gulhat (*Bolbitius reticulatus*)**

2. Molekylære data tyder på at *B. variicolor* måske blot er en form af *B. titubans*.

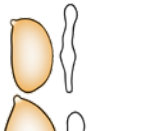
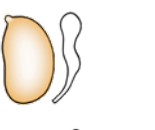
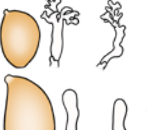
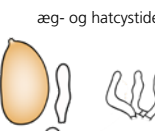

Nøgle E – skyggehat (*Simocybe*)

- Stok skævtstillet, kort 2
Stok central; længere end hatdiameteren 3
- Hathud med mange ± cylindriske til bugtede hatcystider; basidier 2-sporede. Hat 2-20 mm; sporer 7-10 x 4,5-6,5 μm, ± ellipsoidiske; ægcystider med svagt afsatte afrundede hoveder; på vedstumper og grove urtestængler; hist og her, sjældent mod vest . . . . . **skæv skyggehat (*Simocybe haustellaris*)**
Hathud med pæreformet oppustede cystider; basidier 4-sporede. Hat 5-14 mm; sporer 5,5-6,5 x 4-4,5 μm; på løvtræ; ej DK . . . . . ***Simocybe conioophora***
- Stok 10-20 mm tyk; sporer 11-13,5 x 6,5-8 μm . . . se *Agrocybe smithii*, H12
Stok tyndere; sporer mindre 4
- Hat- og ægcystider grenet-koralloide i toppen. Hat op til 13 mm bred; sporer 5,5-6,5 x 4-5,5 μm; på barkstumper m.v.; ej DK . . . . . ***Simocybe quebecensis***
Hat- og ægcystider ikke grenede 5
- Sporer smalt mandelformede, oftest med tydelig spirepore. Hat 6-10 mm bred; sporer 8,5-10,0 x 4-5,5 μm; på jord eller planterester; meget sjældent . . . . . **tynd skyggehat (*Simocybe reducta*)**
Sporer ellipsoidiske til noget bøjede (bønneformede), uden eller med meget utydelig spirepore 6
- I klitvegetation; sporer med ± udtrukket spids. Sporer 7-10 x 4,5-6,5 μm; hat-, æg- og stokcystider cylindriske til smalt flaskeformede; meget sjældent eller overset - status noget usikker . . . . . ***Simocybe centunculus* var. *maritima***
Voksested anderledes og/eller sporer uden udtrukket spids 7
- Ægcystider med store hoveder; sporer oftest noget bøjede; frugtlegemer ofte ret tykkødede og fladhatteagtige. Hat 8-50 mm bred; sporer 8-9,5 x 5-5,5 μm; hatcystider med store, markante, afrundede hoveder; på større dødt ved i løvskove; ret sjældent og meget sjældent vest for israndslinjen . . . . . **stor skyggehat (*Simocybe sumptuosa*)³**
Ægcystider uden markante hoveder; sporer ikke bøjede; frugtlegemer mere spinkle 8
- På forrådnende star-blade. Hat 6-15 mm bred; sporer 8-9 x 5-5,5 μm; meget sjældent eller overset . . . . . **mose-skyggehat (*Simocybe laevigata*)**
På jord eller ved 9
- Hat mørkt olivengrøn. Ellers som hovedvarietet; normalt på jord; meget sjældent, østlig . . . . . ***Simocybe centunculus* var. *obscura***
Hat lysere 10
- På ved, sjældent jord i skov; sporer 6-8,5 x 4-6 μm. Hat 5-20 mm bred; mest på stærkt forrådneth løvtræsved; hist og her; sjældent vest for israndslinjen . . . . . **enlig skyggehat (*Simocybe centunculus* var. *centunculus*)**
På jord i åbne, tørre naturtyper; sporer 7-10 x 4,5-6 μm. Hat 5-20 mm bred; meget sjældent eller overset . . . . . ***Simocybe centunculus* var. *filopes***

æg- og hatcystider

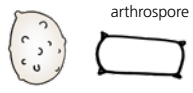
3. Det korrekte navn er muligvis *Simocybe serrulata*.

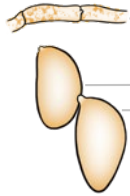
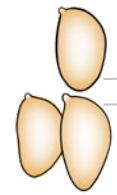
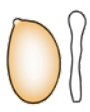
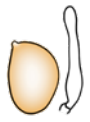
Nøgle F – skæghat (*Ripartites*)

- 1. Med kødrødt (■), aseksuelt sporepulver af kasseformede konidier (arthrokonidier) på stokken. Hat 8-30 mm bred, hvid til creme, lidt håret i randen; stok 2-9 mm tyk, eventuelt flere udspringende fra en fælles knold; sporer 5-7 x 3,5-5 µm; lugt svagt syrlig; meget sjælden . . . *Ripartites pulverulentus* nom. prov.
Uden kødrødt pulver på stokken . . . 2
- 2. Lameller ± tilvoksede; hat med lyst rosabrune (◐■) farver; rand uden tydelige hår; sporer 4-5,5 x 3-4 µm. Hat 10-30 mm bred; stok 3-4 mm tyk; på førne i løv- og nåleskov; DK? . . . *Ripartites albidoincarnatus*
Lameller nedløbende; hat hvid, cremegrå til creme (◐□■); rand tydeligt strithåret; sporer eventuelt større . . . 3
- 3. Enkeltvoksede; hat 20-50 mm bred; stok 2-6 mm tyk; sporer 4-6 (-6,5) x 3-4 (-5) µm. På førne af løv- og nåletræer; ret almindelig, dog sjælden vest for israndslinjen . . . almindelig skæghat (*Ripartites tricholoma*)⁴
Knippevoksede; hat op til 70 mm bred; stok op til 12 mm tyk; sporer (5,5-) 6-8 (-9) x 5-7 (-8) µm. På nåledække af fyr; ej DK . . . *Ripartites kriegsteineri*

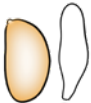
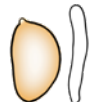
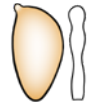

Nøgle G – fnughat (*Tubaria*), grynskælhat (*Flammulaster*) og rimhat (*Romagnesiella*)

- 1. Stok med en hudagtig ring. Hat 20-60 mm bred; sporer 6-8,5 x 5,5-6,5 µm, glatte, uden spirepore; ægcystider cylindriske til flaskeformede; på træ, flis eller savsmuld; sjælden . . . ring-fnughat (*Tubaria confragosa*)
Stok uden en hudagtig ring, men eventuelt med trådet slørzone . . . 2
- 2. På jord under tjørn; hat glat til fint filtet; lameller cremegule til lædergule (◐■). Hat 5-20 mm bred; sporer 5-7 x 3-4 µm, meget fint ru; ægcystider kølle- til flaskeformede; almindelig, men tilsyneladende fraværende vest for israndslinjen . . . tjørne-fnughat (*Tubaria dispersa*)
Uden speciel tilknytning til tjørn; hat ± håret til skællet-pudret og/eller lameller uden gullige farver (◐■) . . . 3
- 3. Hat som frisk stort set kun med fnuggede svøbrester i randen; ofte gennemskinneligt stribet til over midtvejs mod centrum. Hat 8-35 mm bred; stokken med en flygtig, ringformet zone på stoktoppen, (1-) 2-5 mm tyk; ægcystider typisk hovedformet opsvulmede; sporer ellipsoidiske, 6,5-10 x 4,5-6 µm, glatte; på jord, træflis, træ og førne i skove, haver, marker etc.; meget almindelig og kan være fremme hele året . . . kliddet fnughat (*Tubaria furfuracea*)
Hat ± filtet, grynet, håret eller skællet, med få eller mange slørrester; højst gennemskinneligt stribet halvt mod midten . . . 4
- 4. Sporefældning cremegrå til lædergul (●■); sporer tyndvægede . . . 5
Sporefældning brun (●■); sporer noget til tydeligt tykvægede . . . 8
- 5. På nøgen muldbund i skove; sporer (3,5-) 5-6 (-7) x 2,5-3,5 (-4) µm. Hat 2-5 mm bred; ægcystider cylindriske, kølleformede, eventuelt lidt hovedformede; meget sjælden eller snarere overset . . . lillebitte grynskælhat (*Flammulaster speireoides*)
På døde plantedele; sporer længere end 7 µm . . . 6

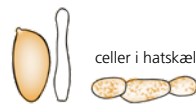
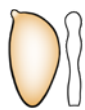

- 6. Ægcystider cylindriske til kølleformede, øverst overvejende bredere end 4 µm. Hat 3-10 mm; sporer 7-10 x 4,5-5,5 µm, glatte, mandel- til tenformede; på forskellige døde plantedele, fx pileblade, bogskåle, døde græsser, døde poresvampe, etc.; formodentlig meget almindelig . . . blegrosa grynskælhat (*Flammulaster subincarnatus*)
Ægcystider ± tilspidsede, øverst overvejende smallere end 4 µm . . . 7
- 7. Sporer ± rhombeformede, udtrukket mod både apikulus og basis. Hat 4-12 mm bred; sporer 7-9,5 x 4-5,5 µm, glatte; på kviste og blade af løvtræer, sjældnere på døde græsser og halvgræsser, i fugtige biotoper; sjælden, men formodentlig overset . . . rombesporet grynskælhat (*Flammulaster rhombosporus*)
Sporer ovale til mandelformede, ikke udtrukket mod apikulus og basis. Hat 3-20 mm bred; sporer 7-10 x 4,5-6 µm; på døde blade m.v. af forskellige løvtræer i skove og klitter; formodentlig almindelig . . . bøge-grynskælhat (*Flammulaster carpophilus*)
- 8. Sporer ellipsoidiske . . . 9
Sporer bønne-, mandel- til citronformede . . . 10
- 9. Sporer 7-9 (-10) x (4-) 4,5-5 (-5,5) µm. Hat 6-9 mm bred; stok 0,5-2 mm tyk; ægcystider cylindriske til bugtede, op til 45 µm lange; på rig jord i løvskove, haver og parker; ej DK . . . *Flammulaster gracilis*
Sporer (5,6-) 6,2-7,3 (-8,5) x (3,6-) 4-4,5 (-5) µm. Hat 4-16 mm bred; ægcystider ± bugtet flaskeformede, op til 45 µm lange, lidt tykvægede og gullige; på ± kalkholdig, forstyrret jord, fx langs stier eller i klitter; sjælden eller overset . . . rimhat (*Romagnesiella clavus*)
- 10. På ved, træflis og savsmuld . . . 11
På jord . . . 16
- 11. Sporer 4,5-7 µm brede, mandel- til citronformede; hat træbrun til læderbrun (◐■). Hat 8-35 mm bred; stok 1-2 mm tyk; hat og stok fnugget af slørrester; ægcystider ikke hovedformet opsvulmede; sporer 7-9,5 x 4,5-7 µm, mandel- til citronformede, glatte; på jord og førne i skove, haver, etc.; meget almindelig . . . bleg fnughat (*Tubaria conspersa*)
Sporer 4-5 µm brede, mandel- til bønneformede; hat gulbrun til orangebrun (◐■) . . . 12
- 12. Hat og stok (under ringzonen) groft vortet-skællet; hatrand tandet; celler i hattens skæl kugleformede til tønneformede. Hat 5-30 mm bred; sporer ellipsoidiske til lidt bønneformede, 7-8 x 4-5 µm, glatte; på faldne stammer af løvtræer, ofte bøg; sjælden og kun øst for israndslinjen . . . pigget grynskælhat (*Flammulaster muricatus*)
Hat og stok grynet til groft filtet; hatrand glat eller svagt tandet; celler i hattens skæl ± cylindriske . . . 13
- 13. Sporer svagt bønneformede (krumme) . . . 14
Sporer ± mandel- til citronformede . . . 15
- 14. Med en lille spirepore; ægcystider bredt kølleformede til noget flaskeformede. Hat 8-40 mm bred; sporer 7-9 (-10) x 4-4,5 (-5) µm; på faldne stammer af løvtræer, også på savsmuld; meget sjælden og ikke øst for israndslinjen . . . gylden grynskælhat (*Flammulaster limulatus* var. *limulatus*)
Uden spirepore; ægcystider ret slanke med udvidede hoveder . . . se finskællet skælhat (*Pholiota tuberculosa*), s. 368

4. *Ripartites tricholoma* f. *serotinus* er angivet fra Danmark. Denne er formodentlig blot en spinkel udgave af hovedformen.

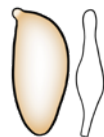
15. Sporer mandelformede med udtrukket spids og tydelig spirepore; ægcystider kølleformede, øverst 8-14 µm brede. Hat 10-35 mm bred; sporer 7,5-8,5 (-10) x 4-5 µm; på råddent ved af løvtræer eller på træflis; meget sjælden ..... **mørkstokket grynskælhat (*Flammulaster novasilvensis*)**
Sporer mandelformede med afrundet spids og uden eller med utydelig spirepore; ægcystider ± cylindriske til svagt kølleformede, øverst 5-8 µm brede. Hat 8-40 mm bred; sporer 6,5-8,5 (-9) x 4-4,5 (-5) µm; på ved og savsmuld fra både løv- og nåletræer; meget sjælden ..... ***Flammulaster limulatus* var. *lituus***
16. Hat cremegrå, læderbrun til kanelbrun (☞); ofte med tydelige hvide fnug (svøbrester) på stokken eller i hatkanten 17
Hat gulbrun til orangebrun (☞); svøbrester brune eller mere sparsomme 18
17. Sporer 7-9,5 x 4,5-7 µm ..... se bleg fnughat (*Tubaria conspersa*), pkt. 11
Sporer 5-5,6 x 3,1 µm. Hat 5-14 mm bred; ægcystider kølleformede; sporer mandelformede, glatte; på sandet jord; formodentlig meget sjælden ..... ***Tubaria allostipitata***
18. Sporer 4,5-6,5 x 3-4,5 µm. Hat 5-15 mm bred, ± rosabrun, fint filtet med slørrester i randen; stok ca. 30 x 1 mm; i græs; meget sjælden ..... ***Tubaria minutalis* ss. *auct.***
Sporer større 19
19. Lameller meget bredt tilvoksede til noget nedløbende, eventuelt næsten trekantede; sporer udpræget citronformede/æblekerneformede med tydelig papil, (6-) 6,5-8 (-8,5) x 4-6 µm. Hat op til 10 mm bred; stok op til 1 mm tyk; på forstyrret jord; meget sjælden eller overset ***Tubaria* art 1**
Lameller smalt til moderat bredt tilvoksede, men ikke nedløbende og trekantede; sporer ten- til mandelformede 20
20. Hat ofte randstribet; sporer 6-8 x 4-5 µm; hathud/svøb opbygget af kæder af aflange, ikke løsnende celler; ægcystider med ± tydelige hoveder. Hat 5-15 mm bred; stok 0,5-3,5 mm tyk; på nøgen muldbund i skove; ret sjælden eller overset, ikke vest for israndslinjen ..... **rustbrun grynskælhat (*Flammulaster ferrugineus*)**
Hat ikke randstribet; sporer 8-10 x 4,5-5,5 µm; hathud/svøb opbygget af kæder af runde til pæreformede celler, der efterhånden løsnes til pudder; ægcystider uden hoveder. Hat 5-15 mm bred; stok 1-3 mm tyk; på nøgen muldbund i skove og parker; hist og her, men stort set fraværende vest for israndslinjen ..... **gulbrun grynskælhat (*Flammulaster granulosus*)**

Nøgle H – agerhat (*Agrocybe* og *Cyclocybe*)

Alle arter har cellulær (ustruktureret) hathud.

1. Stok fra begyndelsen med et veldefineret, hudagtigt lamelsvøb, der efterlades som en ring på stokken eller som flager i hatranden 2
Uden ring eller hudagtige flager i hatranden, men eventuelt med slørrester på stokken eller i hatranden 8
2. Hat mørkt gråbrun til rødbrun (☞) i hvert fald på midten; sporer tenformede og højst med en utydelig spirepore; basidier overvejende 2-sporede. Hat 20-70 mm bred; stok 3-6 (-15) mm tyk; sporer (9-) 11-15 (-17) x (5-) 6-7,5 (-8) µm; ægcystider kølle- til flaskeformede; lugt svag til ubehageligt melagtig; på jord eller i græs i løvskove, parker og haver; ofte blandt nælder i vejkanter; ret almindelig øst for israndslinjen, meget sjælden vest for ..... **mørk agerhat (*Cyclocybe erebia*)**
Hat hvidlig til læderbrun (☞) sporer mere ellipsoidiske, med ± tydelig spirepore; basidier overvejende 4-sporede 3
3. Uden påfaldende lugt; på tør og eventuelt kalkholdig jord i græsland, vejkanter og skove. Hat 20-100 (-150) mm bred; stok 3-10 (-15) mm tyk; sporer 10-14 (-18) x 6-8 (-9) µm, med 1-1,5 µm bred spirepore; ægcystider ampulformede til indsnæret cylindriske; ret almindelig, især i landets østlige dele ..... **fastkødet agerhat (*Agrocybe dura*)**
Med sødlig eller melagtig lugt; på jord, ved eller på fugtig bund 4
4. Stok (1-) 2-4 mm tyk; mest på fugtig bund, typisk i rigkær 5
Stok generelt over 4 mm tyk; på tør bund eller på ved, inkl. flis 6
5. Sporer 10-16 (-20) x 7-11 (-15) µm; på veldrænet jord .....
..... se *Agrocybe pediades* var. *cinctula*, pkt. 18
Sporer 8-11 (-12) x 5-8 (-9) µm; på fugtig bund, typisk i rigkær. Hat 10-20 mm bred; stok 1-4 mm tyk; ring typisk kraveagtigt opstående; sporevæg op til 1,1 µm tyk; ægcystider ± ampulformede; hist og her og fundet i det meste af landet ..... **mose-agerhat (*Agrocybe elatella*)**
6. Lugt sødligt aromatisk/krydret, næppe melagtig; i knipper på stubbe og stammer af løvtræ, især poppel (dyrkes på halm og savsmuld); sporer med op til 0,5 µm bred spirepore. Hat 20-110 (-150) mm bred; stok 4-16 mm tyk; sporer 8-12 (-15) x 5-6,5 (-8) µm; ægcystider ± flaskeformede; meget sjælden eller overset ..... **poppel-agerhat (*Cyclocybe cylindracea*)**
Lugt melagtig; på jord eller træflis; sporer med op til 1,5 mm bred spirepore 7
7. Hat radiært året-rynket; sporer 10-14 x (6-) 6,5-8 (-8,5) µm; ægcystider ballonformede. Hat 40-90 (-120) mm bred; stok 3-10 (-15) mm tyk; på store og høje, gærende flisdrynger; sjælden, men under spredning ..... **året agerhat (*Agrocybe rivulosa*)**
Hat glat; sporer 8-10 (-12) x 5-7 (-8) µm; ægcystider fortrinsvis ampulformede. Hat 20-80 (-120) mm bred; stok 3-6 (-11) mm tyk; ring typisk hængende; sporevæg op til 0,7 µm tyk; på jord eller flis; almindelig i det meste af landet, dog undtagen Vestjylland ..... **tidlig agerhat (*Agrocybe praecox* s.l.)**
8. Fladecystider med fingeragtige udvækster; stokbasis forbundet med hyfestrengene til sorte, 20-40 mm store, underjordiske sklerotier. Hat 10-35 (-50) mm bred; stok 2-5 mm tyk, fint frugget; sporer 8-10,5 (-12) x 4,5-6 µm, med veldifferentierede stok-, hat- og ægcystider, ± flaskeformede; på jord i stubmarker, i vejkanter, haver, etc.; hist og her, primært i landets østlige dele, nok ret overset ..... **rodslående agerhat (*Agrocybe arvalis*)**
Fladecystider kølle-, flaske-, ampulformede eller fraværende; stok ikke forbundet med sklerotier 9
9. På træ, inklusive træflis og ansamlinger af mirabellesten etc. 10
På jord eller sjældent på gammel lort 13

10. Hat meget mørk (☐); sporer (5,5-) 6-8 (-8,5) x 4-5 (-5,5) µm; ægcystider glatte. Hat 10-30 (-40) mm bred; stok 1-3 (-5) mm tyk; ægcystider ± flaskeformede. I løvskove på god, eventuelt kalkholdig jord; meget sjælden og mest fundet på Sjælland og ikke vest for israndslinjen. **tobaksbrun agerhat (*Agrocybe firma*)**
Hat lysere (☐), eventuelt med oliven nuancer som ung; sporer større og/eller cystider med krystaller 11

11. Cystider med krystaltop; sporer 3,5-5,5 µm brede . . . . . se mørkhat (*Homophron*), s. 355
Cystider uden krystaller i toppen; sporer bredere 12

12. Hat som ung med et olivenfarvet til gråviolet skær (☐), ± fedtet og glat; sporer med en 1 µm bred spirepore. Hat 20-70 mm bred; sporer 11-13,5 x 6,5-8 µm; ægcystider flaskeformede; på flis i parker og lignende steder; ej DK ***Agrocybe smithii***
Hat og stok lædergul til læderbrun (☐), tør og filtet af cystider; sporer med en 1,5-2 µm bred spirepore. Hat 20-70 (-90) mm bred; stok 5,5-8 mm tyk; sporer 9,5-13 (-15) x 5,5-7,5 (-8) µm, ægcystider variable, ofte med hoveder. På flis, kompost, gamle frugter mv. i haver og parker; sjælden og kun fundet mod øst. **træflis-agerhat (*Agrocybe putatinum*)**

13. Sporer i gennemsnit kortere end 11,5 µm 14
Sporer i gennemsnit længere end 11,5 µm 16

14. Sporer påfaldende tykvæggede og med en tydelig spirepore, 8-11 (-12) x 5-8 (-9) µm; ægcystider bredt ampulformede . . . . . se mose-agerhat (*Agrocybe elatella*), pkt. 5
Sporer højest moderat tykvæggede; spirepore lille eller manglende; sporer eventuelt mindre; ægcystider smalle 15

15. Hat (10-) 20-50 mm bred; stok 2-4 (-5) mm tyk; på marker, i haver og i løvskove, på ± kalkholdig bund. Sporer 7-9 (-10) x 4,5-6 µm, med meget lille spirepore, ± ellipsoidiske; ægcystider ± flaskeformede med hoved; ret sjælden eller overset, ikke fundet vest for israndslinjen. **lav agerhat (*Agrocybe vervacti*)**
Hat 5-10 (-15) mm bred; stok 0,5-1,5 mm tyk; blandt græs på sandet bund og på stubmarker, især i klitter. Sporer 7-10 (-11,5) x 4,5-6 (-6,5) µm, uden spirepore, noget mandelformede; ægcystider ± flaskeformede med hoved og eventuelt med slim eller krystaller; sjælden eller overset. **dværg-agerhat (*Agrocybe pusiola*)**

16. Fladecystider talrige, større end ægcystiderne. Hat 10-30 mm bred; stok 2-4 mm tyk; sporer 11,5-15,5 x 8-10 (-12) µm; ægcystider flaskeformede, ofte med et lille hoved; på jord eller flis; meget sjælden eller overset og ikke helt taksonomisk afklaret. ***Agrocybe ochracea***
Fladecystider få og af samme størrelse som ægcystiderne 17

17. Som udvokset uden tydeligt slør. Hat 5-30 mm bred; stok 1-3 (-5) mm tyk; sporer 10-16 (-20) x 7-11 (-15) µm; ægcystider ampul- til flaskeformede, med lille hoved. I græsplæner, på sandede marker og i klitter, sjældent på lort; almindelig over hele landet, måske bortset fra Vestjylland. **almindelig agerhat (*Agrocybe pediades* var. *pediades*)**
Som udvokset med tydeligt slør, enten i hatrand eller som en ringzone på stokken. 18

18. Med en flosset ringzone på stokken. På jord i åbne habitater; meget sjælden eller overset. ***Agrocybe pediades* var. *cinctula***
Med slør i hatranden. På gammel lort fra ko og hest; meget sjælden eller overset. ***Agrocybe pediades* var. *fimicola***
-
-
-
- Nøgle I – knaphat (*Naucoria* og *Alnicola*)
- Alle arter har vortede sporer.
1. På brandpletter 2
Ikke på brandpletter 3

2. Hat klæbrig; ægcystider cylindriske til kølleformede . . . . . se brandplet-tåreblad (*Hebeloma pseudoamarensens*), s. 463
Hat tør; ægcystider tilspidsede, ± brændehårsformede . . . . . se bitter knaphat (*Naucoria amarensens*), pkt. 6

3. Med pil, birk eller hassel, ofte på relativt tør bund; hatfarve oftest ret dybt gulbrun, brunorange til rødbrun (☐) 4
Under el, ofte på våd bund; hatfarve oftest træbrun, lædergul, læderbrun til gråbrun (☐) 11

4. Kød med udpræget bitter smag 5
Kød stort set mildt 7

5. Hat som frisk udpræget gennemskinneligt stribet; ægcystider cylindriske til kølleformede, øverst 6-10 (-16) µm brede. Sporer 14-19 x 7-9 µm (2-sporede basidier) eller 13-14 x 6-7 µm (4-sporede basidier); på fugtig bund med pil; ret almindelig og uden tvivl meget overset. **pile-knaphat (*Naucoria salicis*)**
Hat ikke gennemskinneligt stribet; ægcystider tilspidsede, ± brændehårsformede 6

6. Lugt ubetydelig eller som pelargonieblade; sporer 7,5-10,5 x 4,5-5,5 µm. Med pil, eventuelt på brandpletter; sjælden eller overset. **bitter knaphat (*Naucoria amarensens*)**
Lugt ubetydelig eller frugtagtig; sporer 11,5-13,5 (-15) x 5,5-7 µm. Med pil i klitter, muligvis også under birk; meget sjælden eller overset. **galde-knaphat (*Naucoria fellea*)**

7. Med lugt som pelargonieblade; sporer under 5,5 µm brede. Sporer 8-10,5 x 4,5-5,5 µm; med pil og muligvis også andre løvtræer; ret sjælden. **pelargonie-knaphat (*Naucoria geraniolens*)**
Lugt fraværende eller ræddikeagtig; sporer over 5,5 µm brede. 8

8. Ægcystider tilspidsede, ± brændehårsformede; hat næppe gennemskinneligt stribet. Lugt ubetydelig; sporer 10-13,5 x 5,5-6,5 µm; med krybende pil i klitter; ej DK. ***Naucoria tantilla***
Ægcystider cylindriske til kølleformede, ikke tilspidsede; hatrand i reglen gennemskinneligt stribet 9

9. Sporer 11-13 µm lange; basidier 2-sporede; ægcystider ± cylindriske eller med lidt indsnøret midte. Sporer 11-13 x 7-8,5 µm; på ret tør bund med pil, birk og hassel; hist og her. **birke-knaphat (*Naucoria bohémica*)**
Sporer 12-19 µm lange; basidier ofte både 2- og 4-sporede; ægcystider delvist kølleformede eller noget hovedformet opsvulmede. 10

10. Ægcystider 6-10 (-16) µm brede i toppen; hathud af oprette, ± flaskeformede celler. . . . . se pile-knaphat (*Naucoria salicis*), pkt. 5
Ægcystider 7-25 µm brede i toppen; hathud både med oprette kølle- til flaskeformede celler og med hyfer med rødbrun belægning. Sporer 12-18 x 7,5-9,5 µm; på fugtig bund, med pil; sjælden eller overset. **teglbrun knaphat (*Naucoria badiolateritia*)**

11. Ægcystider cylindriske til kølleformede 12
Ægcystider tilspidsede, ± brændehårsformede 13
-
-

12. Sporer 8-10 x 5-6,5 µm; basidier 4-sporede. Hat 3-25 mm bred, fint filtet, højest gennemskinneligt stribet halvt mod midten; stok 1-2,5 mm bred; ægcystider kølleformede eventuelt med hoveder; ej DK
Naucoria submelinoides
Sporer 13-14,5 x 7-7,5 µm; basidier overvejende 2-sporede. Hat 7-20 mm bred, glat til lidt filtet, hat udpræget gennemskinneligt stribet; stok 1-3 mm tyk; ægcystider kølleformede til flaskeformede, ikke spidse; ret almindelig, dog sjældnere mod vest
enlig knaphat (*Naucoria celluloderma* [= *inculta*])

13. Unge lameller ± kanelbrune (◀ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻) 14
Unge lameller hvidlige, grålige lædergule til gullige (◀ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻) 17

14. Hat (som fugtig) ikke gennemskinneligt stribet eller højest gennemskinnelig i randen; næppe hygroman 15
Hat (som fugtig) gennemskinneligt stribet mindst halvt ind; hygroman 16

15. Sporer i gennemsnit over 9 µm lange. Hat 8-40 mm bred, fint filtet, markant tofarvet, med mørkt rødbrun til mørkt gråbrun midte og lysere lædergul til kanelbrun rand, næppe gennemskinneligt stribet; sporer 8-10,5 (-12) x 5-6 µm; typisk på ret sur, næringsfattig bund i mos, fx på gamle trunker; ret sjælden, ikke kendt vest for israndslinjen
lysrandet knaphat (*Naucoria sphagneti*)
Sporer i gennemsnit under 9 µm lange
se filtet knaphat (*Naucoria subconspersa*) pkt. 18

16. Hat højest stribet halvt ind. Hat mere groft filtet, mere ensfarvet mørkt rødbrun, eventuelt med hvide slørrester i hatranden; hatrand ikke gennemskinneligt stribet; sporer 9,5-12,5 x 5-7 µm. Hist og her, dog næsten ikke vest for israndslinjen
filtet knaphat (*Naucoria subconspersa* s.l.)
Hat stribet næsten til midten. Hat stribet næsten til midten. Hat 5-30 mm bred, næsten glat, mørkt rødbrun til gulbrun; stok 1-3 mm tyk; sporer 10-14,5 x 5-6,5 µm; især i ellesumpe, der oversvømmes om vinteren, sjældnere på tør bund; almindelig
mørk elle-knaphat (*Naucoria striatula*)

17. Lameller ± karrygule (◀ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻). Hat 10-25 mm bred, ikke gennemskinneligt stribet; stok 1-2 mm tyk; lugt ræddikeagtig; smag noget bitter; sporer mandelformede, 9-13,5 x 5,5-7,5 µm; med el, gerne på kalkpåvirket jord; meget sjælden
gulbladet knaphat (*Alnicola xanthophylla*)
Lameller ± hvidlige til ± creme (◀ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻) 18

18. Basidier 2-sporede. Hat 15-20 mm bred, træbrun med mørkere midte, ikke gennemskinneligt stribet; stok 1,5-2,5 mm tyk, med lyse fibre; sporer (10-) 11-16 x 6-8 µm; med el i ellesumpe; sjælden eller overset
Naucoria silvaenovae
Basidier 4-sporede 19

19. Stoktop mørk; hat noget gennemskinneligt stribet. Hat 8-25 mm bred, først lædergul, siden mørkere; sporer 9-12,5 x 5,5-7 µm; med el; sjælden eller overset
Alnicola longicystis
Stoktop ikke mørk; hat ikke gennemskinneligt stribet 20

20. Hat groft silkefibret til tottet; slør veludviklet, ofte synligt som tænder i hatkanten. Lugt fraværende eller lidt ræddikeagtig; smag ± bitter; sporer 8-12 x 5-7 µm; i permanent våde ellesumpe, typisk i vældpartier; hist og her, næsten fraværende vest for israndslinjen
slør-knaphat (*Naucoria luteolofibrillosa*)
Hat glat til filtet; slør meget svagt udviklet. Hat 5-30 mm bred, ret bleg; lugt ræddikeagtig; sporer 9-12 x 5-6,5 µm; mest i ellesumpe, men også på tør bund; almindelig
lys elle-knaphat (*Naucoria escharioides*)

Nøgle J – dansehat og keglehat (*Pholiotina* og *Conocybe*)

1. Med ring på stokken (kan let falde af) 2
Uden ring, men eventuelt med slørrester i hatkant og på stok 7

2. Uden spirepore; forår, sjældent sommer eller efterår. Frugtlegemer relativt kødfulde; sporer (7-) 8-10 x 4,5-5,5 µm; på ± forstyrret jord i løvskove og parker; ret almindelig, dog kun øst for israndslinjen
tidlig dansehat (*Pholiotina aporos*)
Med spirepore; sent forår til efterår 3

3. Ægcystider ampulformede eller kølleformede, oftest bredt afrundede i toppen 4
Ægcystider tenformede-flaskeformede eller smalt cylindriske 5

4. Basidier overvejende 2-sporede; sporer 10-15 x 5,5-7,5 µm. Frugtlegemer ret spinkle; blandt urter i løvskove (typisk vejkanter), sjældent i græs eller på kompost; ret sjælden, kun øst for israndslinjen
tosporeret dansehat (*Pholiotina teneroides*)
Basidier overvejende 4-sporede; sporer 9-11,5 x 5,5-6,5 µm. På træfærne, gødet jord og i græs; meget sjælden, østlig
ampul-dansehat (*Pholiotina utricystidiata*)

5. Sporer (9,5-) 10,5-12,5 x 5,5-7 µm. På ± forstyrret muldbund i skove, langs vejkanter og blandt urter; hist og her, dog kun øst for israndslinjen
twistende dansehat (*Pholiotina vexans*)
Sporer overvejende kortere end 10 µm 6

6. Sporer med en op til 1 µm bred spirepore, 7-8 (-9) x 4-4,5 µm; ægcystider cylindriske til flaskeformede, 20-50 x 2,5-8 µm. Frugtlegemer ret kødede; på ± forstyrret jord i næringsrige løvskove, parker, ruderaer, vejkanter, etc.; ret almindelig, dog fraværende eller meget sjælden vest for israndslinjen
ring-dansehat (*Pholiotina arrhenii*)
Sporer med en 1-1,5 µm bred spirepore, (7,5-) 8-10 (-11) x 5-6 µm; ægcystider ten- til flaskeformede, 6-13 µm brede. Frugtlegemer generelt ret store; på ± forstyrret jord i skove og parker, blandt bladfærne, i vejkanter etc.; ret sjælden og kun øst for israndslinjen
giftig dansehat (*Pholiotina rugosa*)

7. Slør til stede, i hvert fald på unge eksemplarer 8
Uden slør 15

8. Sporer meget fint ru; slør meget flygtigt, danner kun fine fibre i hatranden. Sporer 6,5-10,5 x 4,5-5,5 µm; på kalkbund, på jord eller råddent ved, i sumpe, på ruderaer etc.; meget sjælden eller overset
sump-dansehat (*Conobolbitina dasypus*)
Sporer glatte; slør flygtigt eller mere bestandigt 9

9. Ægcystider ± karaffelformede 10
Ægcystider med andre faconer 11

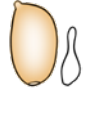
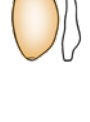
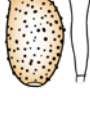
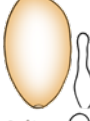
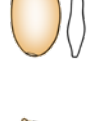
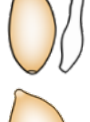
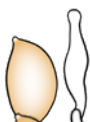
10. Sporer 6,5-8 x 3,5-5 µm, med spirepore; typisk dansehatagtig, især på ved. Basidier 4-sporede; sporer ellipsoidiske; ægcystider ± karaffelformede med et 4-6 µm bredt hoved; på jord eller råddent ved i løvskove; hist og her, kun øst for israndslinjen
slør-dansehat (*Pholiotina brunnea*)
Sporer 9-11,5 x 5-6 µm, uden spirepore; frugtlegeme hjelmhatagtigt; på kalkpåvirket jord. Basidier 2-sporede; sporer lidt bønneformede; ægcystider karaffelformede til langhalsede med små runde hoveder; meget sjælden eller overset
karaffel-dansehat (*Pholiotina pseudoampullaceocystis*)

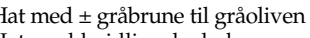
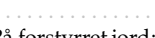
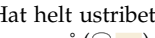
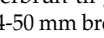
11. Sporer uden spirepore 12
Sporer med spirepore 13

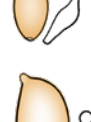
12. Sporer 6-9 x 4-5,5 µm; ægcystider ± cylindriske, ikke med opsvulmet hoved; sommer til efterår. På ± forstyrret muldbund i skove; meget sjælden, østlig
guirlande-dansehat (*Pholiotina vestita*)
Sporer (7-) 8-10 x 4,5-5,5 µm; ægcystider ofte med lidt opsvulmet hoved; især forår
se tidlig dansehat (*Pholiotina aporos*), pkt. 2

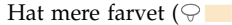
13. Sporer i gennemsnit længere end 9 µm. Sporer 8-12 x 5-6 µm; ægcystider flaskeformede med en lang, cylindrisk, 3-5 µm bred hals, ofte med lidt opsvulmet hoved; på ± forstyrret jord i skov, græsland, ruderater, etc.; ret sjælden og kun øst for israndslinjen. **lund-dansehat (*Pholiotina nemoralis*)**⁵ Sporer i gennemsnit kortere end 8,5 µm 14
14. Ægcystider overvejende flaskeformede med en lang hals og med lidt opsvulmet hoved. Frugtlegemer spinkle; sporer 6,5-8,5 x 3,5-5 µm; på ± forstyrret jord eller førne, især i vejkanter i løvskove, men også i plæner; hist og her, dog kun øst for israndslinjen. **tandet dansehat (*Pholiotina velata*)** Ægcystider mere variable, flaske-, ampul- eller kølleformede til næsten cylindriske. Sporer 6,5-9,5 x 3,5-5 µm; på ± forstyrret jord i løvskove og parker, ofte blandt nælder; meget sjælden ..... ***Pholiotina exannulata***
15. Hat i frisk tilstand svagt til tydeligt grågrøn til blågrøn (☞) , som tørret tydelig blågrøn. Sporer 8,5-11,5 x 4,5-7 µm; på jord eller meget nedbrudt ved i fugtige løvskove, i lysninger, etc.; meget sjælden, østlig ..... **blågrøn dansehat (*Conobolbitina aeruginosa*)** Hat uden blågrønne nuancer 16
16. Hat tydelig plisseret-furet i den yderste del. Sporer 7,5-10 x 4-5,5 µm; på næringsrig bund i græsland, markkanter, etc.; sjælden eller overset, kun øst for israndslinjen ..... **plisseret dansehat (*Pholiotina sulcata*)** Hat ikke plisseret-furet 17
17. Ægcystider flaske- til ampulformede, aldrig karaffelformede ..... [dansehat (*Pholiotina* p.p.)] 18
Ægcystider karaffelformede ..... [keglehat (*Conocybe*)] 26
18. Sporer 10,5-14 x 6,5-8,5 µm; på lort i tørt, ugødsket græsland. Meget sjælden eller overset ..... **gødnings-dansehat (*Conocybula coprophila*)** Sporer i gennemsnit kortere end 10,5 µm; på jord eller førne 19
19. Sporer meget fint ru; på jord eller rådne pinde i periodisk oversvømmede damme og moser ..... se sump-dansehat (*Conobolbitina dasypus*), pkt. 8 Sporer glatte; normalt på jord i tørrere habitater 20
20. Hat 15-55 mm; stok 2-7 mm tyk, unge frugtlegemer ofte med dråber på hat, stok og lameller 21
Hat 3-20 mm; stok 0,5-2 mm tyk; sjældent med dråber 22
21. Sporer i gennemsnit længere end 9 µm; ægcystider lancet- til tenformede, blandet med mere flaske- til ampulformede elementer. Sporer 7,5-10,5 x 4,5-6 µm; på ± forstyrret leret eller kalkrig jord i græs, vejkanter, parker, etc., sjældnere i skove; sjælden og kun øst for israndslinjen ..... **bleg dansehat (*Conobolbitina pygmaeoaffinis*)** Sporer i gennemsnit kortere end 8 µm; ægcystider lancet- til tenformede. Sporer 6,5-8,5 x 4-5 µm; på ± forstyrret leret eller kalkjord i græs, haver, stubmarker, parker og skove; ret sjælden og kun øst for israndslinjen ..... **knippe-dansehat (*Pholiotina striipes*)**
22. Uden eller med meget få hatcystider 23
Med mange iøjnefaldende hatcystider 24
23. Sporer 7-9 x 4,5-5,5 µm; stokbasis og mycelietråde bliver ofte blågrønne. På ± forstyrret jord i græs, i lysninger, blandt førne, savsmuld, etc.; meget sjælden eller overset, østlig ..... **blåfodet dansehat (*Conocybula cyanopus*)** Sporer 8,5-11,5 x 4,5-6 µm; stokbasis og mycelietråde bliver ikke blågrønne ..... se lund-dansehat (*Pholiotina nemoralis*), pkt. 13
24. Hat 4-20 mm; stok 20-60 mm lang; sporer 7,5-11 x 4,5-6 µm, i gennemsnit længere end 8,2 µm. På jord og førne af blade, træ, nåle, etc. på fugtig bund i skove, parker og vejkanter; meget sjælden, ikke vest for israndslinjen ..... **tyndstokket dansehat (*Pholiotina filipes*)**

- Hat 3-10 mm; stok 10-30 (-35) mm lang; sporer 6-9 x 3,5-5,5 µm, i gennemsnit kortere end 8,2 µm 25
25. Hat med alderen ± flad; ægcystider 15-45 x 5-8 µm. Sporer 6-8,5 x 3,5-4,5 µm; på ± forstyrret jord i løvskove og parker på skyggefulde steder; sjælden eller overset; kun øst for israndslinjen ..... **spinkel dansehat (*Pholiotina mairei*)** Hat med alderen bredt klokkeformet; ægcystider 23-62 x 6-14 µm. Sporer 5-7,5 x 3,5-4 µm; blandt mos, nælder, m.v.; meget sjælden eller overset og kun øst for israndslinjen ..... **dværg-dansehat (*Pholiotina parvula*)**
26. Hat med rosabrune (☞) farver 27
Hat med hvide, grå eller brunlige (☞) farver 28
27. Sporer 7,5-10,5 x 4-6 µm ..... se *Conocybe incarnata*, pkt. 83
Sporer 10-13,5 x 6-7,5 µm, med midtstillet til noget skævtstillet spirepore, tykvæggede; på lort (hest); ej DK ..... **violetgrå keglehat (*Conocybe murinacea*)**
28. Hat med ± gråbrune til gråoliven (☞) farver 29
Hat med hvidlige, læderbrune, gulbrune, abrikosorange til rødbrune (☞) farver, midte eventuelt mørk 41
29. Kun med (1-) 2-sporede basidier 30
Med i det mindste nogle 4-sporede basidier 34
30. Frugtlegemer kraftige; stok med tydelig knold ..... se knold-keglehat (*Conocybe inocybeoides*), pkt. 64
Frugtlegemer små og/eller stok uden tydelig knold 31
31. Sporer kortere end 8 µm ..... se dunet keglehat (*Conocybe pilosella*), pkt. 38
Sporer længere end 8 µm 32
32. Sporer 16,5-22,5 x 10-12,5 µm, med 2,3-4 µm bred, skævtstillet spirepore. Hat 9-22 mm bred; stok orangebrunlig, uden markant knold; på jord eller nær lort i vejkanter m.v.; ej DK ..... ***Conocybe gigasperma*** Sporer mindre og med midtstillet spirepore 33
33. På lort eller meget næringsberigede substrater. Hat 7-50 mm, med ± tydeligt oliven (☞) skær som ung, hurtigt ± grågul, skinnende. Sporer 12-17 x 7-11 µm, med over 2 µm bred spirepore; hist og her ..... **møg-keglehat (*Conocybe rickenii*)** På forstyrret jord; hat mere vedblivende farvet. Sporer 9-14 x 6,5-9 (f) x 5,5-7 µm; ret sjælden eller overset, ikke vest for israndslinjen ..... ***Conocybe moseri* var. *bisporigera***
34. Stok kun med karaffelcystider 35
Stok med hår og eventuelt også karaffelcystider 36
35. Ægcystider med 3,5-6 µm brede hoveder ..... se stilkaks-keglehat (*Conocybe brachypodii*), pkt. 70
Ægcystider med 4-8,5 µm brede hoveder. Hat 8-30 mm bred; stok med ± lys top, mørkere nedefter; sporer 7-9 x 4-5 µm; på ± forstyrret jord; ret sjælden eller snarere overset; ikke vest for israndslinjen ..... **mørkøjet keglehat (*Conocybe echinata*)**
36. Sporer i gennemsnit under 8,5 µm lange 37
Sporer i gennemsnit over 8,5 µm 39
37. Sporer med spirepore ..... se *Conocybe pallidospora*, pkt. 46
Sporer uden spirepore (eller meget utydelig) 38
38. Hat 10-40 mm bred. Sporer 5,5-8 x 3,5-4,5 µm, gullige til orange-gule i KOH, uden eller meget utydelig spirepore; på jord i forskellige miljøer, også på råddent ved; meget sjælden eller overset ..... **dunet keglehat (*Conocybe pilosella*)** Hat 3-13 mm bred ..... se mexicansk keglehat (*Conocybe tuxtlaensis*), pkt. 55
39. Hat helt ustribet, læderbrun til gråoliven (☞) afblegende til cremegrå (☞) . Hat 4-50 mm bred; stok 1-5 mm tyk; sporer 9-13,5 x 5,5-8

5. Heri inkluderes *Pholiotina dentatmarginata*. *Pholiotina dentatmarginata* har overvejende hovedbærende ægcystider mens *Pholiotina nemoralis* skulle have meget variable ægcystider, der også omfatter hovedbærende.

µm; på lort og kompost; sjælden		
mødding-keglehat (<i>Conocybe fuscimarginata</i>)		
Hat gennemskinneligt stribet som frisk, mørkere gråbrun til gråoliven (☞); stok eventuelt anderledes		40
40. Basidier 4-sporede; sporer 8,5-11,5 (-12,5) x 5-6,5, ikke afladede. Hat 3-20 mm bred; stok 0,7-1,5 mm tyk, hvidlig, orangegul nedefter, basis svagt udvidet; på ± forstyrret jord; meget sjælden eller overset; ikke vest for israndslinjen		
dyster keglehat (<i>Conocybe moseri</i> var. <i>moseri</i>)		
Med en blanding af 2- og 4-sporede basidier; sporer 7,5-12,5 x 5,5-8,5 (f) x 5-7 µm, noget afladede. Stok med en op til 3,5 mm bred knold; på ± forstyrret jord; meget sjælden eller overset, ikke vest for israndslinjen		
<i>Conocybe moseri</i> var. <i>robustior</i>		
41. Hat næsten hvid fra starten eller meget hurtigt afbleget til hvid fra creme-grå (☞); stok helt domineret af lange håragtige cystider og ingen eller meget få karaffer		42
Hat mere farvet (☞); stok eventuelt anderledes		46
42. Med markant stokknold		
se kølestokket keglehat (<i>Conocybe apala</i>), pkt. 63		39
Uden markant stokknold		43
43. Basidier 4-sporede		44
Basidier 2-sporede		45
44. Hat høj og smal, nærmest fingerbølformet; sporer 10-16 x 7-10 µm. Basidier omgivet af sterile celler; sporer tykvæggede, med op til 2 µm bred spirepore; stokcystider flaskeformede til håragtige; i græs; ret almindelig, dog næsten fraværende vest for israndslinjen		
mælkehvid keglehat (<i>Conocybe albipes</i>)		
Hat med alderen udbredt; sporer 10-13,5 x 7-9 (f) x 7-8 µm, kantede set forfra. Ellers som hovedvarietet; sjælden eller overset		
<i>Conocybe albipes</i> var. <i>rugata</i>		
45. Sporer 11-15 x 7-9,5 µm; basidier omgivet af sterile celler. Sporer tykvæggede med op til 2 µm bred spirepore; stokcystider mest håragtige, men med spredte karaffelcystider; i græs; meget sjælden eller overset		
fløde-keglehat (<i>Conocybe pseudocrispa</i>)		
Sporer 12-17 x 7,5-10 µm; basidier ikke omgivet af sterile celler		
se hvedegul keglehat (<i>Conocybe siliginea</i>), pkt. 92		
46. Sporer næsten farveløse i KOH		47
Sporer mørkere i KOH		48
47. Sporer helt uden spirepore; stokcystider overvejende karaffelformede. Hat op til 8 mm bred, tofarvet med meget mørk midte; stok med brun basis; sporer 6-8 x 3,5-4,5 µm, meget tyndvæggede; ægcystider med 3-4 µm brede hoveder; på sandet jord; ej DK		
<i>Conocybe haglundii</i>		
Sporer med utydelig spirepore; stokcystider kølle- til flaskeformede, evt. blandet med hår, højst med få karaffelformede cystider aller øverst på stokken. Sporer 5,5-10 x 3,5-5,5 µm, med utydelig spirepore; hat 4-23 mm bred, mørkt rødbrun til orangebrun, men hurtigt meget blegere; på bar jord i skove og på brandpletter; meget sjælden eller overset, østlig		
lyssporet keglehat (<i>Conocybe pallidospora</i>)		
48. Sporer op til 7 µm lange i gennemsnit, fint punkterede eller glatte; frugtlegemer typisk små (hat under 10 (-15) mm bred); stok tyndere end 2 mm og ofte udpræget tofarvet		49
Sporer over 7 µm lange i gennemsnit, glatte; frugtlegemer små til meget store; stok eventuelt anderledes		58
49. Sporer fint ornamenterede (x 1000)		50
Sporer glatte		52
50. Sporer ± citronformede, med ± udtrukket spirepore. Sporer 5-8,5 x 3-5 µm; med karaffelcystider på lamelæg og stok; på fed jord; meget sjælden, eller snarere overset; østlig		
<i>Conocybe dumetorum</i> var. <i>laricina</i>		
Sporer ± ellipsoidiske, uden udtrukket spirepore		51
51. Sporer næsten glatte; karaffelcystidehoveder mest smallere end 5 µm. Sporer 5-7 x 3-5 µm, tykvæggede med utydelig spirepore; på fed jord; sjælden eller overset, kun øst for israndslinjen		
<i>Conocybe dumetorum</i> var. <i>phaeoleiospora</i>		
Sporer tydeligt ornamenterede; karaffelcystidehoveder mest bredere end 5 µm. Stok typisk udpræget tofarvet, mørkere nedefter; sporer 4,5-7 x 3-4 µm, tyndvæggede med meget utydelig eller fraværende spirepore; på fed, ± kalkholdig jord i krat og skov; sjælden eller overset		
rusporet keglehat (<i>Conocybe dumetorum</i> var. <i>dumetorum</i>)		
52. Stok kun med hårlignende cystider		53
Stok med karaffelcystider eller en blanding af hår og karaffelcystider		54
53. Med lille, men tydelig spirepore		
se lyssporet keglehat (<i>Conocybe pallidospora</i>), pkt. 46		
Uden tydelig spirepore		se dunet keglehat (<i>Conocybe pilosella</i>), pkt. 38
54. Uden spirepore		55
Med spirepore		56
55. Stok med både karaffelcystider og hår. Hat 4-12 (-20) mm bred, med mørk midte; stok uden eller med op til 2,5 mm bred knold; sporer 5,5-8 x 3,5-4,5 µm; på jord i både åbne og mere skovagtige habitater; meget sjælden eller overset		
mexicansk keglehat (<i>Conocybe tuxtlaensis</i>)		
Stok kun med karaffelcystider. Hat 7-24 mm bred; stok ikke tofarvet, ret lys og uden knold; sporer 6-8 x 3,5-5,5 µm; ægcystider med 2,5-5 µm brede hoveder; på jord i skov og græsland; ej DK		
<i>Conocybe enderlei</i>		
56. Sporer bønneformede. Hat 9-25 mm bred; stok hvid øverst, brun nedefter, med en lille knold; sporer 6-7 x 3,5-4 µm, tyndvæggede med en 1 µm bred spirepore; på næringsrig jord i åbne habitater; meget sjælden eller overset		
<i>Conocybe microspora</i> var. <i>brunneola</i>		
Sporer ± ellipsoidiske		57
57. Stok tofarvet, med knold; kun med karaffelcystider. Hat 6-20 mm bred; sporer 6,5-7,5 x 3,5-4,5 µm, med en 1 µm bred spirepore; på jord i ± åbne habitater; meget sjælden eller snarere overset		
småsporet keglehat (<i>Conocybe microspora</i> var. <i>microspora</i>)		
Stok ikke udpræget tofarvet, med eller uden knold; med både hår og karaffelcystider		se mexicansk keglehat (<i>Conocybe tuxtlaensis</i>), pkt. 54
58. Stok med tydelig udvidet basis eller med en pose; ikke rodslående		59
Stok cylindrisk eller blot en anelse udvidet ved basis; eventuelt rodslående		77
59. Sporer over 12,5 µm lange i gennemsnit		60
Sporer under 12 µm lange i gennemsnit		65
60. Stokbasis poseagtig		61
Stokbasis knoldet		62
61. Sporer ellipsoidiske, lidt afladede, 10,5-15 x 7,5-9 (f) x 6,5-8 µm. Hat 10-60 mm bred; stok 40-140 x 2-10 mm, hvidlig til gullig; på rådne strå, barkflis, m.v.; ej DK		
<i>Conocybe hornana</i> var. <i>hornana</i>		
Sporer næsten cylindriske, ikke afladede, 12-15,5 x 6-8,5 µm. Ellers som hovedvarietet; ej DK		
<i>Conocybe hornana</i> var. <i>subcylindrospora</i>		
62. Stok stribet af karaffelcystider. Hat 7-24 mm bred, kun svagt stribet i randen; stok 25-95 x 1-2 mm, med en op til 3,5 mm bred knold; sporer		

9-16 x 5,5-9 µm, ellipsoidiske, med 1-2 µm bred spirepore; tykvæggede; ægcystider med 2,5-5 µm brede hoveder; mest i åbent græsland; ret almindelig men tilsyneladende sjælden mod vest

halvkugleformet keglehat (*Conocybe semiglobata*)

Stok med hårlignende cystider 63

63. Stok vedblivende ± hvid (☐). Hat 20-60 mm bred, først lyst brun, men hurtigt udtørrende fra midten til cremehvid, som ung fint dunet; stok 60-140 x 2-6 mm, udvidet mod basis til en 4-25 mm bred knold uden skarp rand; sporer 11-13,5 x 6,5-7,5 (-8) µm; på ± forstyrret jord; sjælden, østlig

kollestokket keglehat (*Conocybe apala*)

Stok mere farvet (☐) 64

64. På lort og kompost; basidier 4-sporede. Hat 11-40 mm bred; stokbasis med 5-12 mm bred randet eller urandet knold; sporer 12-18,5 x 7-11 µm, med lidt udtrukket, 2-3 µm bred spirepore; sjælden eller overset

Singers keglehat (*Conocybe singeriana*)

På ± forstyrret jord; basidier 1-2-sporede. Hat 10-35 (-60) mm bred; stok med en op til 12 mm bred, randet knold; sporer 12,5-18 x 6,5-9 µm, med op til 2 µm bred spirepore; ret sjælden og østlig

knold-keglehat (*Conocybe inocybeoides*)

65. Hat brunorange til abrikosorange (☐) 66

Hat med mere afdæmpede gulbrune til orangebrune farver (☐) 67

66. Sporer 10-12,5 x 6-7 µm. Hat 10-33 mm bred; stok med en op til 5,5 mm bred knold; sporer ellipsoidiske med en op til 1,5 µm bred spirepore; ægcystider med 3-4,5 (-5,5) µm brede hoveder; stok med både hår og karaffelcystider; på kompost; sjælden

gylden keglehat (*Conocybe aurea*)

Sporer 7,5-10 x 4,5-6 µm. Hat 10-45 mm bred; stok med en op til 6 mm bred knold; sporer ellipsoidiske med en ca. 1 µm bred spirepore, ret tyndvæggede; stok næsten udelukkende med karaffelcystider; i ± tørt, ofte kalkrigt græsland; ret sjælden eller overset, ikke vest for israndslinjen

brunorange keglehat (*Conocybe mesospora*)

67. Stok uden karaffelcystider, men med hår. Hat 6-45 mm bred; sporer 8-12 x 5-7 µm, med ca. 1 µm bred spirepore; på kompost m.v.; meget sjælden eller overset

ægsporet keglehat (*Conocybe anthracophila* var. *ovispora*)

Stok med karaffelcystider og eventuelt også med hår 68

68. Stok med både karaffelcystider og hår. Hat hurtigt lyst udtørrende og ikke eller kun sribet i randen; sporer 9-12,5 x 5-6,5 µm, ± mandelformede, med en ca. 1 µm bred spirepore; ægcystider med 3,5-5 µm brede hoveder; stoktop både med hår og karaffelcystider; på jord i enge og skovkanter; sjælden eller overset; ikke vest for israndslinjen

halvbleg keglehat (*Conocybe subpallida*)

Stok kun med karaffelcystider 69

69. Mange hoveder på ægcystiderne under 5,5 µm brede 70

Mange hoveder på ægcystiderne over 5,5 µm brede 72

70. Sporer 4-5,5 µm brede. Hat 5-35 mm bred; stok lys, med en op til 5 mm bred knold; sporer 6,5-10 x 4-5,5 µm, med en 0,7-1,5 µm bred spirepore; ægcystider med 3,5-6 µm brede hoveder; på jord i løv- og nåleskove; meget sjælden eller overset

stilkaks-keglehat (*Conocybe brachypodii*)

Sporer over 5,5 µm brede 71

71. Sporer noget tykvæggede, orangebrune i KOH. Hat 10-32 mm bred; stok lys, med en op til 7 mm bred knold; sporer 8,5-12,5 x 5,5-7 µm, mandelformede, med en 1-1,5 µm bred spirepore; ægcystider med 2,5-5,5 (-6) µm brede hoveder; på jord i løv- og nåleskove; sjælden eller overset; ikke vest for israndslinjen

Conocybe subalpina

Sporer decideret tykvæggede, rødbrune i KOH. Hat 10-45 mm bred; stok med en op til 6 mm bred knold; sporer 9,5-12,5 x 5,5-7 µm, en anelse man-

delformede, med 1-1,5 µm bred spirepore; ægcystider med 3,5-6 (-7) µm brede hoveder; på ± forstyrret jord i græsland, skovvejkanter, på brandpletter etc.; ret sjælden eller forvekslet med andre arter; ikke vest for israndslinjen

rank keglehat (*Conocybe tenera*)

72. Hat op til 45 mm bred; sporer i gennemsnit over 10,3 µm lange. Stok 1-4 mm tyk; sporer 9-14 x 6-8 µm, med en op til 2 µm bred spirepore; ægcystider med 5-8,5 µm brede hoveder; på ± forstyrret næringsjord og på gammel lort; hist og her

hvalvet keglehat (*Conocybe subovalis*)

Hat og/eller sporer mindre 73

73. Stok 1,5-5 (-7) mm tyk; ægcystider med 4,5-6,5 µm brede hoveder

se bred keglehat (*Conocybe macrocephala*), pkt. 111

Stok 0,7-3,5 mm tyk; ægcystider med 4,5-9 µm brede hoveder 74

74. Hat op til 40 mm bred; sporevæg ret tynd, ret lys i KOH. Hat 10-40 mm bred, sribet til midten, ± livligt brun; stok tonet i hattens farve, med knold; sporer 7-10,5 x 4-5,5 µm, ellipsoidisk-mandelformede, med ca. 1 µm bred spirepore; ægcystider med 4,5-8,5 µm brede hoveder; på ± forstyrret jordbund i vejkanter m.v., hist og her, ikke vest for israndslinjen

kastaniebrun keglehat (*Conocybe rickeniana*)

Hat op til 25 mm bred; sporevæg mørkere og tykkere 75

75. Sporer 8,5-12 x 5-7,5 µm. Hat 5-14 (-18) mm bred; stok 0,5-1,2 mm tyk; sporer med en 1-1,5 µm bred spirepore; ægcystider med 4,5-7 µm brede hoveder; på ± forstyrret jord og gammel lort; sjælden, men snarere overset

eng-keglehat (*Conocybe juniana* var. *juniana*)

Sporer mindre 76

76. Sporer 8-10 x 5-7 µm, Q 1,5-1,9. Hat 5-18 mm bred; på ± forstyrret jord i græsrigge habitater; ret sjælden eller overset, ikke vest for israndslinjen

Conocybe juniana* var. *subsejuncta

Sporer 8,5-10,5 x 4,5-6 µm, Q 1,8-2,2. Hat 8-25 mm bred; på jord i urtesamfund; sjælden eller overset, ikke vest for israndslinjen

Conocybe juniana* var. *sordescens

77. Stok udpræget rodslående 78

Stok ikke rodslående 88

78. Basidier 2-sporede 79

Basidier 4-sporede 80

79. Stok med hår og ingen karaffelcystider. Hat 6-22 mm bred; sporer 9-12 x 7-8 x 7-7,5 µm; i tørt græsland; ej DK

Conocybe microrrhiza* var. *microrrhiza

Stok kun med karaffelcystider. Hat 6-32 mm bred; sporer 11-16 x 7-10,5 x 6,5-9 µm, tykvæggede, med 1,5-2 µm bred spirepore; på overdrev; ret sjælden eller overset

rod-keglehat (*Conocybe alboradicans*)

80. Stok kun med hår 81

Stok med både hår og karaffelformede cystider eller kun karaffelformede 84

81. Sporer over 10 µm lange 82

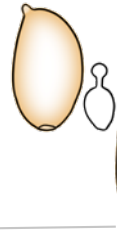
Sporer under 10 µm lange (ej DK) 83

82. Sporer 10-13 x 7-7,5 x 6-7 µm, en anelse afladede. Hat 7-40 mm bred; stok 0,5-2,5 mm tyk; spirepore ca. 1,5 µm bred; på lort; ægcystidehoveder 2-5,5 µm brede; meget sjælden eller overset

kokasse-keglehat (*Conocybe fimetaria*)

Sporer 14,5-18 x 7,5-9,5 µm, ikke afladede. Hat 5-40 mm; stok 1-4 mm tyk; spirepore 2,5-3 µm bred og lidt udtrukket og af og til skævtstillet; ægcystidehoveder 2,5-4,5 µm brede; kendt fra heste- og elglort; meget sjælden eller overset

Watlings keglehat (*Conocybe watlingii*)

83. Hat grårosa til brunrød (☐); sporer 7,5-10,5 x 4-6 µm. Hat 7-20 mm bred; stok 0,7-1,5 mm tyk; spirepore til 1,5 µm bred; ægcystidehoveder 3-4,5

-

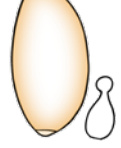
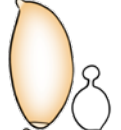
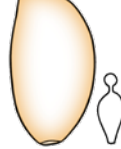
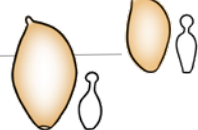
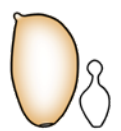
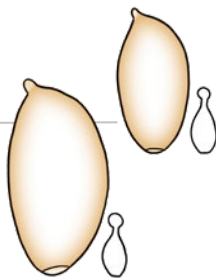
- mm tyk; spirepore op til 1,5 µm bred; ægcystidehoveder 3-5 µm brede; på jord og førne, især i mosrig nåleskov, men danske fund fra muldet løvskov; meget sjælden eller overset
- sekskant-keglehat (*Conocybe hexagonospora*)**
- Sporer 10-12,5 x 7-8,5 (f) x 6-7 µm. Hat 4-21 mm bred; stok 1-2 mm tyk; spirepore til 2 µm bred; ægcystidehoveder 3-5 µm brede; på lort, råddent træ, etc.; hist og her
- kantsporet keglehat (*Conocybe brunneidisca*)**
96. Hele frugtleget hurtigt hvidligt
se mælkehvid keglehat (*Conocybe albipes*), pkt. 44
Frugtleget aldrig helt hvidt 97
97. Lugt markant melagtig; med enkelte meget tykhalsede karaffelcystider på stokken. Hat 18-50 (-60) mm bred, okkerbrun til læderbrun; stok 2-4 mm tyk; sporer (10,5-) 12-17 x 7-10,5 µm, med op til 2,5 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 3-4,5 µm brede; på lort, især fra hest; ej DK *Conocybe farinacea*
Lugt ikke markant melagtig; eventuelle stok-karaffelcystider med tynde halse 98
98. Sporer i gennemsnit over 14 µm lange. Hat 5-12 mm bred; rand kun en anelse blegere; stok 0,8-1,5 mm tyk; sporer 13,5-20,5 x 7,5-11 µm, med op til 2,5 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 3-4 (-5) µm brede; på heste- og kolort; ej DK *Conocybe magnispora*
Sporer i gennemsnit under 14 µm lange 99
99. På lort og kompost eller meget næringsberiget jord 100
På ± forstyrret jordbund og førne 101
100. Hat ustribet; sporer ellipsoidiske
se mødding-keglehat (*Conocybe fuscimarginata*), pkt. 39
Hat gennemsommeligt stribet; sporer næsten cylindriske. Hat 15-45 mm bred; stok 1,5-3 mm tyk; sporer 9-14,5 x 6-8,5 (f) x 5,5-8 µm, med op til 2 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 3,5-6,5 µm brede; også kendt fra brandpletter; ej DK *Conocybe anthracophila* var. *anthracophila*
101. Sporer tykvægede, ± orangebrune i KOH. Hat 8-17 mm bred; stok 0,7-1,5 mm tyk; sporer 9-13,5 x 5,5-7,5 µm; ægcystidehoveder 2-4 µm brede; i fugtig løv- og nåleskov; DK? *Conocybe ochrostriata* var. *favrei*
Sporer ± tyndvægede, op til lyst gulbrune i KOH; ikke afladede 102
102. Sporer i gennemsnit over 9,8 µm lange. Hat 4-40 mm bred; sporer smalt ellipsoidiske til mandelformede, 8,5-14,5 x 5-7 µm, med ca. 1 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 2,5-5 µm brede; med meget bred økologi, men mest i skovmiljøer; meget sjælden eller overset
okkerstribet keglehat (*Conocybe ochrostriata* var. *ochrostriata*)
Sporer i gennemsnit under 9,8 µm lange. Hat 6-25 mm bred; stok 0,7-2 mm tyk; sporer ± mandelformede, 6,5-11 x 4-6,5 µm, med ca. 1 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 3-5,5 µm brede; på jord, mest i skovmiljøer; ret sjælden, men sikkert overset **lergul keglehat (*Conocybe rostellata*)**
103. Basidier 2-spored 104
Basidier 4-spored 107
104. Sporer ± citronformede med udtrukket spirepore. Hat 7-20 mm bred; stok 1-1,5 mm tyk; med både karaffelcystider og hår på stokken; sporer 10,5-16 x 5-8,5 µm; ægcystidehoveder 3-5,5 µm brede; på fugtig muldjord i skove, vejkanter mv. **tensporet keglehat (*Conocybe ambigua*)**
Sporer ikke citronformede med udtrukket spirepore 105
105. Stok kun med karaffelcystider. Hat 15-25 mm bred; stok 1-4 mm tyk; sporer 13,5-19,5 x 8-10,5 µm; ± ellipsodiske, med op til 2 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 3-4 µm brede; på jord næringsrige steder i skov og græsland; ej DK *Conocybe striatipes*
Stok med hår og karaffelcystider 106
106. Sporer i gennemsnit under 15 µm lange. Hat 12-20 mm bred; stok 1-3

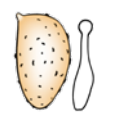
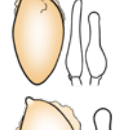
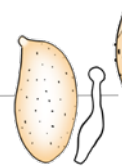
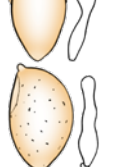
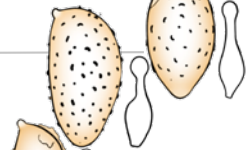
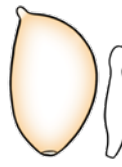

- mm tyk; sporer 12-15 x 7,5-9,5 µm, med 1,5-2,5 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 2,5-4,5 µm brede; på lort eller gødningspåvirket jord eller sjældent i nålekvas; meget sjælden eller overset
- ekskrement-keglehat (*Conocybe merdaria*)**
- Sporer i gennemsnit over 15 µm lange. Hat 6-30 mm bred; stok 1-4 mm tyk; sporer 13,5-21 x 7,5-11 µm, med 2-4 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 3-5 µm brede; på kompost, møddinger, nåledække etc.; meget sjælden eller overset
- storsporet keglehat (*Conocybe macrospora*)**
107. Stok med karaffelcystider (stok under luppen kun med fine striber) 108
Stok med hår og karaffelcystider (stok under stærk lup med fine striber og udragende hår) 112
108. Sporer 9,5-12,5 x 6-8 (f) x 5,5-7 µm 109
Sporer mindre 110
109. Sporer 9,5-12,5 x 5,5-7 µm se rank keglehat (*Conocybe tenera*), pkt. 71
Sporer 9,5-12,5 x 6-8 (f) x 5,5-7 µm. Hat 8-15 (-20) mm bred; stok 1-2 mm tyk; spirepore 1-1,5 µm bred; ægcystidehoveder 3-4 µm brede; på ± forstyrret jordbund i tørre miljøer; meget sjælden eller overset
- steppe-keglehat (*Conocybe subxerophytica* var. *brunnea*)**
110. Stok cirka 1 mm tyk. Hat 5-20 mm bred; sporer 7-11 x 5-6,5 µm, med tydelig spirepore; ægcystidehoveder 3-4,5 µm brede; i græsland og på lort; ej DK eller overset ***Conocybe siennophylla***
Stok 1-5 mm tyk 111
111. Sporer i gennemsnit 6,8-9,1 x 4,1-5,1 µm
se stilkaks-keglehat (*Conocybe brachypodii*), pkt. 70
Sporer i gennemsnit 8,4-10 x 4,6-5,5. Hat 15-45 mm bred; stok 1,5-5 mm tyk; sporer 8-10,5 x 4,5-6 µm, ellipsoidiske, tynd- til en anelse tykvæggede, med op til 1 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 4,5-6,5 µm brede; på ± fugtig, ± muldet bund i skov og krat; hist og her, ikke vest for israndslinjen **bred keglehat (*Conocybe macrocephala*)**
112. Sporer i gennemsnit under 11 µm lange 113
Sporer i gennemsnit over 11 µm lange 114
113. Sporer 5,5-8 x 3,5-4,5 µm
se mexicansk keglehat (*Conocybe tuxtlensis*), pkt. 54
Sporer 9-12 x 5-7 µm. Hat 2-10 mm bred; stok 1-1,5 mm tyk; spirepore op til 1 µm bred; ægcystidehoveder 2,5-4 µm brede; på jord i græsland; meget sjælden eller overset ***Conocybe tetrasporoides***
114. Stok 1-1,5 mm tyk; hat højere end bred. Sporer 12-18,5 x 6,5-9,5 µm, smalt ellipsoidiske, tykvæggede, med en ca. 2 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 3-4,5 µm brede; på jord i græsland og i vejkanter, sjældent på lort; hist og her, men formodentlig overset, ikke vest for israndslinjen **slank keglehat (*Conocybe pulchella*)**
Stok for det meste over 1,5 µm tyk og hat bredere end høj 115
115. Sporer i gennemsnit under 14 µm lange. Hat 7-40 mm bred, ± gulbrun, fint håret; stok 1,5-3,5 mm tyk; sporer 9,8-15 x 5,5-8,5 µm, ellipsoidiske, eventuelt lidt afladede, tykvæggede, med en ca. 1,5 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 2-5,5 (-6) µm brede; på jord i krat og skov, på flis og på meget forrådnethed eller gammel lort; ret almindelig, sjældnere mod vest **krat-keglehat (*Conocybe subpubescens*)**
Sporer i gennemsnit over 14 µm lange. Hat 4-40 mm bred, ± gulbrun, fint håret; stok 1-3,5 mm tyk; sporer 12,5-19,5 x 7-11,5 µm, ellipsoidiske, tykvæggede, med en op til 2 µm bred spirepore; ægcystidehoveder 2,5-4,5 µm brede; fortrinsvis på lort, men også på kompost, savsmuld m.v.; hist og her **gødnings-keglehat (*Conocybe pubescens*)**

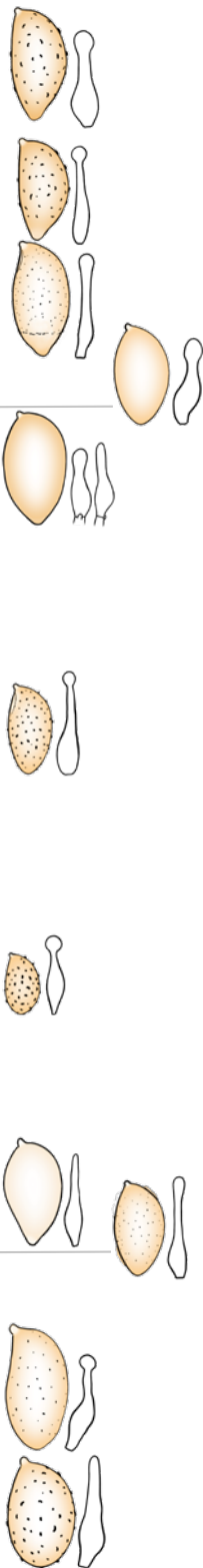
Nøgle K – hjelmhat (*Galerina*)

1. I levende tørvemos (*Sphagnum*) 2
I eller nær andre mosser, på førne eller på råddent ved 18
2. Ved modenhed med tydelige slørrester på hat eller stok 3
Uden tydeligt slør ved modenhed 7
3. Hat mørkt rødbrun (☞ ■); sporer 12-16 x 7-10 µm
se sortfodet hjelmhat (*Phaeogalera stagnina*), startnøglen pkt. 13
Hat lysere og/eller sporer mindre 4
4. Basidier 2-sporede. Sporer æg- til mandelformede, (8,5-) 10-12,5 (-13,5) x 5-6 (-8) µm se sump-hjelmhat (*Galerina cinctula*), pkt. 63
Basidier 4-sporede 5
5. Uden øskner; slør sparsomt se kær-hjelmhat (*Galerina clavata*), pkt. 32
Med øskner; slør meget rigeligt 6
6. Sporer med løsnende ydervæg; cystider med hoved.
se sphagnum-hjelmhat (*Galerina sphagnicola*), pkt. 10
Sporer uden løsnende ydervæg; cystider uden hoved. Hat 8-25 mm bred, med mellugt og smag; sporer (7,5-) 9-12,5 x 5-7 (-8) µm, ± bredt mandelformede, marmorerede til utydeligt vortede; ægcystider ± flaskeformede med udvidet top; ret almindelig **mose-hjelmhat (*Galerina paludosa*)**
7. Basidier 2-sporede 8
Basidier 4-sporede 9
8. Ægcystider ± flaskeformede
se håret hjelmhat (*Galerina atkinsoniana*), pkt. 26
Ægcystider ± karaffelformede
se tosporet hjelmhat (*Galerina subclavata*), pkt. 25
9. Sporer med ± løsnende ydre væg, ± glatte; 10
Sporer uden løsnende ydre væg, glatte, marmorerede til vortede 13
10. Sporer 6-7,5 µm brede. Hat ± klokkeformet, stribet, skinnende; stok lys, ensfarvet; sporer 9-11 (-12) x 6-7,5 µm; ægcystider variable, ± flaskeformede, med eller uden hoveder; med øskner; formodentlig sjælden **sphagnum-hjelmhat (*Galerina sphagnicola*)**
Sporer smallere 11
11. Sporer 8-10 (-12) x 5-6 µm. Hat 5-10 mm bred; ægcystider variable, cylindriske, flaskeformede, ± blæreformede, eventuelt med hoved; med øskner; DK? **mel-hjelmhat (*Galerina farinacea*)**
Sporer bredere 12
12. Hat som ung okkerbrun til gulbrun (☞ ■ ■); ægcystider variable, ofte bredt flaskeformede med tyk hals, med eller uden hoved, eller ± kølleformede. se kysesporet hjelmhat (*Galerina cerina*), pkt. 29
Hat som ung dybt gulbrun til orangebrun (☞ ■ ■ ■); ægcystider med ± markante hoveder til næsten karaffelformede
se hættesporet hjelmhat (*Galerina calyptata*), pkt. 29
13. Sporer tydeligt ornamenterede, uden båndagtig fortykkelse 14
Sporer utydeligt ornamenterede, eventuelt med båndagtig fortykkelse 16
14. Sporer ± ellipsoidiske, med tydeligt udragende ornament på enden modsat apikulus. Hat 10-15 mm bred, okkerbrun til gulbrun; stok uden slørrester lyst okkerbrun; ægcystider langhalset karaffelformede; sporer mandelformede til tilnærmet ægformede, (8-) 9-10 (-11,5) x (5-) 5,5-6 (-6,5) µm, Q-gns. 1,65; med øskner; formodentlig sjælden **tørve-hjelmhat (*Galerina mairei*)**
Sporer citronformede, smalt mandelformede til subcylindriske, med ± glat ende 15

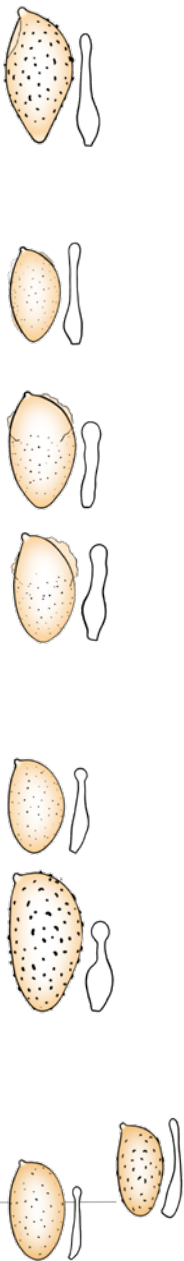

15. Stok hvid og næsten gennemsigtig, 1-1,5 mm tyk. Hat 3-10 mm bred; sporer 8,5-10 x 4,5-6 µm, Q-gns. 1,7, citronformede, fint vortede, med utydelig endestillet spirepore; cystider ± karaffelformede, kan være grenede; med øskner ved basidiernes basis; ej DK (nordlig) ..... **Galerina stordalii**
Stok brun, 1,5-3 mm tyk. Hat 10-30 mm bred, gul- til orangebrun; ung stok med fine svøbrester, gulbrun; sporer (7-) 7,5-9,5 (-11) x (4-) 4,5-5 (-5,5) µm, Q-gns. 1,8, mandel-, tenformede til ellipsoidiske, med utydelig ornamentation i den spidse top; ægcystider smalt langhalset karaffelformede (tibiiforme); med øskner; ret almindelig. **hængesæk-hjelmhat (Galerina hybrida)**
16. Nogle sporer (30-70 pct.) med en båndagtig fortykkelse nær spidsen (olieimmersion!) ..... se båndsporet hjelmhat (*Galerina allospora*), pkt. 41
Sporer uden sådan fortykkelse 17
17. Sporer afrundet mandelformede; ægcystider mest smalhalset karaffelformede ..... se hede-hjelmhat (*Galerina cephalotricha*), pkt. 41
Sporer ret spidst bredt mandelformede; ægcystider mest tykhalsede med ± udpræget hovedformet udvidelse. Hat 15-30 mm, kegleformet til puklet; sporer (8-) 9-11,5 (-12,5) x 5-6 (-7) µm; med øskner; sjælden eller overset ..... **tørvemos-hjelmhat (Galerina sphagnorum)**
18. Svøb fraværende eller højst meget sparsomt til stede på unge frugtlegemer, aldrig som ring eller ringzone 19
Med tydeligt slør, enten som ring eller med tydelige svøbbælter ned ad stokken 45
19. På ved 20
Ikke på ved, men blandt mosser eller på førne 24
20. Hat ± rødbrun (☐ ■ ■), med ± spids pukkel; uden fladecystider .....
se spidspuklet hjelmhat (*Galerina triscopa*), pkt. 71
Hat lysere eller med anden facon; med fladecystider 21
21. Ægcystider ± karaffel- til ampulformede 22
Ægcystider ± flaskeformede 23
22. Stok skævtstillet; sporer 4-7,5 x 3,2-4 µm; basidier 4-sporede. Hat 2-7 mm, hurtigt affladet, lysebrun; stok 5-12 x 1-2 mm; sporer mandel-tenformede; vortede; ægcystider ± karaffelformede; på meget nedbrudt løv- og nåletræ på kalkbund; meget sjælden .....
halvskæv hjelmhat (Galerina subexcentrica)
Stok central; sporer 10-11,6 x 6,1-7,7 µm; basidier 2-sporede. Hat 5-12 mm bred, mørkebrun; stok 10-50 x ca. 1 mm, mørk, med cystider øverst og utydelige svøbtråde nederst; smag meget bitter; æg- og stokcystider med brede opblæste hoveder; på godt nedbrudt nåletræ; ej DK .....
Galerina pruinatipes
23. Ægcystider næsten brændehårsformede; sporer meget blege .....
se *Galerina pallida*, pkt. 76
Ægcystider flaskeformede, svagt udvidede øverst; sporer brune .....
se mos-hjelmhat (*Galerina hypnorum* s.l.), pkt. 28
24. Basidier 2-sporede, eventuelt iblandet 4-sporede⁶ 25
Basidier 4-sporede 27
25. Ægcystider med markante hoveder; uden øskner. Hat 5-20 mm bred, skinnende, gul- til rødbrun; stok 15-50 x 1-2 (-3) mm; sporer 11-15,5 (-17) x (6-) 6,5-8 µm; i græs-/mos-samfund, sjældent i tørvemos; ret sjælden eller overset .....
tosporet hjelmhat (Galerina subclavata)
Ægcystider flaske- til tenformede, stort set uden hoveder; med øskner 26
26. Uden fladecystider; med lidt svøbrester på stokken. Hat 3-9 mm bred; stok 15-35 x 0,5-1 mm; sporer 9,5-11 (-12,5) x (5,5-) 6,5-7,5 µm; med melagtig smag og lugt; DK? ..... **korthåret hjelmhat (Galerina caulocystidiata)**

- Med fladecystider; med til 70 µm lange, ± flaske-tenformede hatcystider; stort set uden svøbrester på stokken. Hat 7-25 mm bred; stok 25-50 x 1-2 mm; sporer 10-13 (-16,5) x (6-) 7,5-9 µm, ± mandelformede; i fugtige mos-samfund; formodentlig ret almindelig .....
håret hjelmhat (Galerina atkinsoniana)⁷
27. Sporevæg ± løsnende 28
Sporevæg ikke løsnende 30
28. Sporevæg kun svagt løsnende; sporer (7,5-) 8-10 (-10,5) x (4,5-) 5-5,5 (-6) µm. Hat 5-15 mm bred, ± klokkeformet, gennemskinneligt stribet; stok 15-35 x 1-1,5 mm, med udvidet basis, lyst rødbrun mod basis; ægcystider ± flaskeformede, eventuelt med indsnøringer; i mos på jord og ved; meget almindelig ..... **mos-hjelmhat (Galerina hypnorum** s.l.)⁸
Sporevæg tydeligt løsnende; sporer større 29
29. Hat som ung abrikos- til brunorange (☐ ■ ■); ægcystider variable, men oftest udvidede i toppen. Hat 3-15 mm bred; stok 15-45 x 0,5-1,5 mm, med udvidet basis; sporer 10-12,5 x 6-6,5 µm; blandt mosser, specielt arter af kløvtand (*Dicranum*), på tør, sur sandjord og i nåleskovsplanta-ger; ret almindelig ..... **hættesporet hjelmhat (Galerina calypttrata)**
Hat som ung okker- til gulbrun (☐ ■ ■); ægcystider variable, ofte bredt flaskeformede med tyk hals, med eller uden hoved, eller ± kølleformede. Hat 5-12 mm bred; stok 15-40 x 1-2 mm; sporer 8,5-12,5 x 5,5-6,5 (-7,5) µm; blandt mos og lav på lyngheder; DK? .....
kysesporet hjelmhat (Galerina cerina)⁹
30. Uden øskner 31
Med øskner 35
31. Sporer 8-11x6-7 µm; på bladmosser på kalkholdigt substrat, fx murværk. Hat 7-13 mm bred, kegleformet, ± orangebrun; stok fint fibret fra svøbrester; ægcystider variable, en del med lange halse med lille rundt hoved (tibiiforme); med tilsvarende hat- og stokcystider; sent på året; ej DK .....
Galerina discreta
Sporer større og/eller habitat anderledes 32
32. Sporer tydeligt ornamenterede, (9-) 11-15 (-18,5) x (5-) 6-8,5 (-9,5) µm. Hat 5-30 mm bred, livligt gulbrun; stok 35-60 x 1,5-2 mm; i fugtige mos-græs-samfund; enkelte 2-sporede basidier kan ses blandt de 4-sporede; ægcystider karaffelformede; almindelig ..... **kær-hjelmhat (Galerina clavata)**
Sporer stort set glatte, mindre 33
33. Sporer (9,5-) 10-12,5 (-13) x (5-) 5,5-7,5 µm. Hat 5-20 mm bred; stok 15-70 x 1-3 mm; ægcystider karaffelformede; ingen fladecystider; meget sjælden eller overset ..... **Galerina nigripes**
Sporer mindre 34
34. Sporer ± mandelformede, fint punkterede .....
se plæne-hjelmhat (*Galerina graminea*), pkt. 59
Sporer ± ellipsoidiske ..... se *Galerina similis*, pkt. 59
35. Sporer tydeligt ornamenterede 36
Sporer glatte eller stort set, eventuelt med et bånd nær spidsen 40

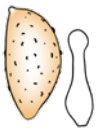
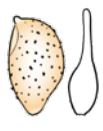
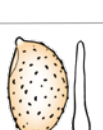
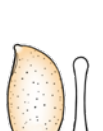
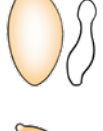
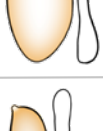
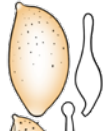
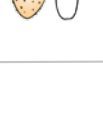
6. 2- og 4-sporede basidier producerer typisk henholdsvis store og små sporer. Hvis der er både store og små sporer, måles de store.

7. Materialet af håret hjelmhat (*Galerina atkinsoniana*) tilhører to molekylære arter, hvor den ene har 2-sporede basidier, mens den anden har 2-4-sporede. Denne sidste type er også mørkere og har hoveder på ægcystiderne.

8. *Galerina fallax* skal muligvis udskilles som en nærtstående art med kortere sporer.

9. *Galerina cerina* var. *longicystis* skilles fra *G. cerina* var. *cerina* ved dens længere cystider (30-55 µm imod 30-40 µm).

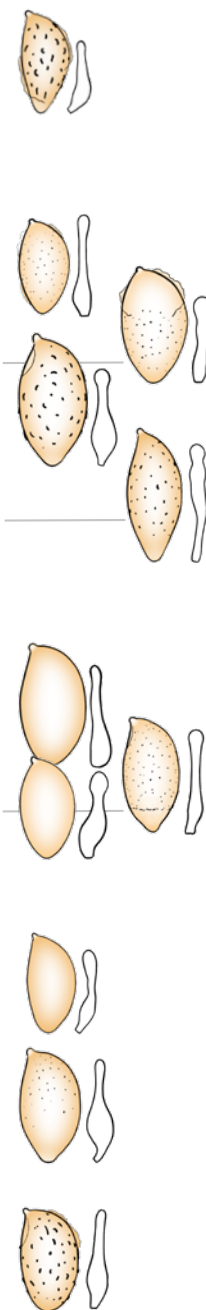
36. Ægcystider ± karaffelformede	se <i>Galerina stordalii</i> , pkt. 15	
Ægcystider ten- til flaskeformede	37	
37. Stokcystider kun til stede øverst på stokken. Hat 5-8 (-10) mm bred, bredt klokkeformet, gennemskinneligt stribet; stok som ung med lyse svøbfibre nederst, 10-25 x 0,5-1 mm; basidier 4-sporede; sporer (7,3-) 8-9 (-9,5) x (4-) 4,5-5 (-5,5) µm, citronformede; ægcystider flaske- til tenformede; blandt mos i hedeagtig vegetation; meget sjælden eller overset	<i>Galerina alluviana</i>	
Stokcystider til stede i hele længden	38	
38. Uden eller med meget få hatcystider i randen. Hat 5-20 mm bred, kegle- til klokkeformet, gennemskinneligt stribet, rød- til gulbrun; stok 25-90 x 1-2 mm, dunet af cystider i hele længden; basidier 4-sporede; sporer 8-10,5 (-11) x 5,5-7 µm, æg- til mandelformede; æg- og stokcystider smalt flaskeformede; i mos i mange forskellige miljøer; almindelig	dunstokket hjelmhat (<i>Galerina vittiformis</i>)	
Med hatcystider, også langt fra randen	39	
39. Sporer aflangt citronformede	se håret hjelmhat (<i>Galerina atkinsoniana</i>), pkt. 26)	
Sporer ellipsoidiske til noget mandelformede. Hat 8-23 mm bred; stok 25-70 x 1-2 mm; sporer 7,5-10,5 x 5-6,5 µm, mandelformede; hatcystider meget smalle, næsten cylindriske, op til 100 µm lange; i mos-græssamfund; DK?	fedtmos-hjelmhat (<i>Galerina perplexa</i>)	
40. Ægcystider med opblæste runde hoveder	41	
Ægcystider uden opblæste hoveder, eventuelt noget udvidede	42	
41. Nogle sporer (30-70 pct.) med en båndagtig fortykkelse nær spidsen (oleimmersion!). Hat 5-15 mm bred; stok 15-30 x 1-2 mm med cystider øverst og fine svøbfibre nederst; sporer (8-) 9,5-12,5 (-13,5) x 5-6,5 (-7) µm, æg- til mandelformede; i mossamfund, også i tørvemoser; meget sjælden eller snarere overset	båndsporet hjelmhat (<i>Galerina allospora</i>)	
Sporer uden en sådan zone. Hat 5-15 mm bred, ± klokkeformet; stok lyst gulbrun, 35-45 x 1,5-2 mm; sporer 8-10,5 (-11) x 5,5-7 µm, stort set glatte; blandt mosser, ± fugtige, hedeagtige habitater; hist og her	hede-hjelmhat (<i>Galerina cephalotricha</i>)	
42. Ægcystider med indsnøringer, typisk smallest på midten	43	
Ægcystider flaskeformede til kølleformede	44	
43. Sporer (8,5-) 10-13,5 (-15) x (4,5-) 5-7 (-8) µm	se honningul hjelmhat (<i>Galerina pumila</i>), pkt. 66	
Sporer (7-) 9-10 (-12,5) x (4-) 5-5,5 (-6) µm	se søbred-hjelmhat (<i>Galerina lacustris</i>), pkt. 68	
44. Lameller bredt tilhæftede; hathud med korte afsnørede celler og inkrusteringer; med få eller meget få fladecystider; sporer helt glatte, ret tykvæggede	se <i>Romagnesiella clavus</i> , G9	
Lameller ret smalt tilhæftede; hathud med længere elementer; uden fladecystider; sporer glatte til meget fint ornamenterede, ikke specielt tykvæggede	se olivengul hjelmhat (<i>Galerina mniophila</i>), pkt. 68	
45. Hat mørkt rødbrun (■ ■ ■)	46	
Hat lysere	47	
46. Hat spids kegleformet til spidspuklet; sporer 6-9 x 3,5-5 (-5,5) µm, vortede	se spidspuklet hjelmhat (<i>Galerina triscopa</i>), pkt. 71	
Hat hvælvet; sporer 12-16 x 7-10 µm, glatte	se sortfodet hjelmhat (<i>Phaeogalera stagnina</i>), nøgle til grupper, pkt. 13	

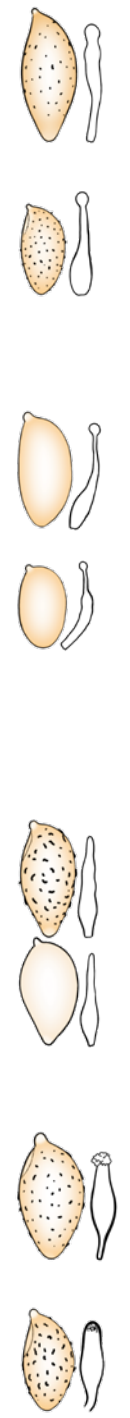
47. På eller blandt mosser eller på urte- og bladførne	48	
På ved, inklusive flis og savsmuld; ikke direkte sammen med mosser	69	
48. Med veludviklet ring	49	
Uden veludviklet ring	56	
49. Basidier 2-sporede	50	
Basidier fortrinsvis 4-sporede	51	
50. Stok gulbrun, højst en anelse mørkere nedefter; ægcystider smalthalset karaffelformede. Hat 4-10 (-18) mm; stok 20-100 x 1-2,5 mm; sporer 10-14 (-19) x 5-7 (-7,5) µm, tilsyneladende med spirepore; ægcystider ± karaffelformede; med øskner; blandt/på mos i meget våde habitater; hist og her	hvidbæltet hjelmhat (<i>Galerina jaapii</i>)	
Stok mørkt rødbrun nedefra; ægcystider med brede opblæste hoveder	se <i>Galerina pruinatipes</i> , pkt. 22	
51. Uden fladecystider. Hat op til 30 mm bred; stok med en fibret zone af fællessvøb; sporer (7-) 7,5-9 (-9,5) x (4,5-) 5-5,5 (-6) µm, ret groft vortede, eventuelt med svagt løsnende ydre væg; ægcystider smalt flaskeformede, 33-60 (-112) x 6-12,5 x (1-) 3 (-4) x 4,5-5 µm; med øskner; ofte i mosbegroede kystklitter; hist og her	strandfælle-hjelmhat (<i>Galerina uncialis</i>)¹⁰	
Med fladecystider	52	
52. Sporer i gns. under 7 µm lange. Hat 7-15 mm bred; stok 12-20 x 1-2 mm; sporer (5-) 6-7 (-7,5) x 3,5-4 (-4,5) µm, groft ornamenterede, til dels med løsnende væg; ægcystider smalt flaskeformede; med øskner; ej DK	<i>Galerina walleyniana</i>	
Sporer i gns. over 7 µm lange	53	
53. Med tykvæggede, ampulformede flade- og ægcystider med krystaller	se dværg-hjelmhat (<i>Galerina nana</i>), pkt. 78	
Med tyndvæggede, ampul-, karaffel- til tenformede cystider uden krystaller	54	
54. Ægcystider ampulformede. Hat 10-25 mm bred; sporer 7,5-8,5 (-10) x 4,5-5,5 µm; på fugtig jord i pilekrat etc.; ej DK	<i>Galerina salicicola</i>	
Ægystider flaskeformede	55	
55. Sporer med delvist løsnende ydervæg, 7,5-10,5 (-13) x 4,5-6,5 (-7) µm	se randbæltet hjelmhat (<i>Galerina marginata</i>), pkt. 69	
Sporer ikke med løsnende ydervæg, (8,5-) 9-11 (-12) x 5,5-6,5 (-7) µm. Hat 10-25 mm bred; sporeornament ret lavt; med kraftig mellugt og smag; i fugtige græs- og mosmiljøer; DK?	<i>Galerina pseudomycenopsis</i>	
56. Med fladecystider og 2-sporede basidier	se brunstokket hjelmhat (<i>Galerina badipes</i>), pkt. 76	
Ikke med denne kombination	57	
57. Uden øskner	58	
Med øskner	60	
58. Sporer over 10 µm lange i gennemsnit	se <i>Galerina arctica</i> , pkt. 33	
Sporer under 10 µm lange i gennemsnit	59	
59. Sporer under 5 µm brede i gennemsnit, lidt mandelformede og lidt kantede. Hat 5-15 mm bred, lyst gulbrun; sporer 7-9,5 (-10) x 4-5 (-5,5) µm, meget fint ornamenterede, tyndvæggede og ofte kollapsede; (2-) 4-sporet; ægcystider karaffel- til flaskeformede; i mosrige græssamfund; formentlig almindelig	plæne-hjelmhat (<i>Galerina graminea</i>)	
Sporer over 5,5 µm brede i gennemsnit, ellipsoidiske til ægformede, ikke kantede. Hat gulbrun, ofte spidspuklet; sporer 8-10 x 4,5-6,5 (-7) µm, stort set glatte; ægcystider karaffel- til flaskeformede; blandt mos i fugtig skov; en kontroversiel art, der af nogen anføres som et synonym til plæne-hjelmhat; DK?	<i>Galerina similis</i>	

10. Muligvis identisk med *Galerina marginata* og *Galerina esteveaventosii*, der i så fald kan optræde både med og uden fladecystider.

60. Sporer med tydeligt løsnende ydre væg; blandt mosser på brandpletter. Basidier 4-sporede; sporer 9-10 (-11,5) x 5-5,5 (-6) µm, smalt mandelformede til ellipsoidiske; ægcystider ampul- til tenformede, eventuelt lidt tykvæggede øverst; ej DK *Galerina carbonicola*
Ydre sporevæg ikke løsnende; ikke på brandpletter 61
61. Nogle eller alle sporer med løsnende ydre væg; lugt og smag melagtig 62
Ingen sporer med løsnende ydre væg; smag og lugt variabel, eventuelt melagtig 63
62. Ægcystider cylindriske til flaskeformede; sporer mandelformede ..... se mos-hjelmhat (*Galerina hypnorum* s.l.), pkt. 28
Ægcystider variable, men oftest med udvidet top; sporer ægformede ..... se hættesporet hjelmhat (*Galerina calyptrata*), pkt. 29
63. Basidier 2-sporede. Hat 6-15 mm bred; sporer (8,5-) 10-12,5 (-13,5) x 5-6 (-8) µm; på førne i sumpe; sjælden eller overset *sumphjelmhat (Galerina cinctula)*
Basidier 4-sporede 64
64. Hat hvidlig (☐) og filtet ..... se *Galerina albotomentosa*, pkt. 70
Hat mere farvet (☐) 65
65. Hat skinnende, gulbrun (☐); ægcystider flaskeformede 66
Hat mat, hvidlig, varmt rødbrun eller gulbrun (☐); ægcystider variable 67
66. Sporer uden båndagtig fortykkelse nær spidsen. Hat 15-25 mm bred; stok 30-75 x 2-3 mm; sporer (8,5-) 10-13,5 (-15) x (4,5-) 5-7 (-8) µm, glatte; ofte i relativt tørt, mosrigt, næringsfattigt græsland og åben skov; ret almindelig *hønninggul hjelmhat (Galerina pumila)*
Nogle sporer (30-70 pct.) med en båndagtig fortykkelse nær spidsen ..... se båndsporet hjelmhat (*Galerina allospora*), pkt. 41
67. Ægcystider hovedagtigt opsvulmede ..... se *Galerina cephalotricha*, pkt. 41
Ægcystidernes top afsmalnende til kølleformet, men ikke hovedagtigt opsvulmet 68
68. Hat orangebrun til brunorange (☐). Sporer 4,5-5,5 µm brede. Sporer (7-) 9-10 (-12,5) x (4-) 4,5-5,5 (-6) µm, æg- til mandelformede, svagt marmorerede; i sumpe, delvist udtørrede moser, søbredder m.v., meget sjælden eller overset *søbred-hjelmhat (Galerina lacustris)*
Hat ± okkerbrun (☐) med vandagtig grålig midte, eventuelt med oliven skær. Sporer (8-) 9,5-12,5 x (5-) 5,5-6,5 (-7) µm, mandelformede, meget fint marmorerede; ægcystider flaskeformede, uden eller med svagt antydet hoved, 25-50 (-70) µm lange; ret almindelig, men formodentlig overset *olivengul hjelmhat (Galerina mniophila)*¹¹
69. Stok med tydelig, hudagtig ring. Hat (5-) 10-30 (-70) mm bred; stok 1-10 mm tyk, sølvfibret; smag og lugt melagtig; sporer 7,5-10,5 (-13) x 4,5-6,5 (-7) µm, vortede, ydre væg en anelse løsnende; ægcystider flaske- til tenformede, eventuelt med udvidet hoved; almindelig *randbæltet hjelmhat (Galerina marginata)* s.l.¹²
Stok uden tydelig hudagtig ring 70

70. Hat hvidlig og meget filtet. Hat 4-10 mm bred; stok med lyse bælter, mørk nedeft; sporer 11-14 x 5-6 µm; ægcystider variable, men ofte med opblæste hoveder; ingen fladecystider; med øskner og tydelige hat- og stokcystider (som ægcystider); på jord, førne, flis og ved; meget sjælden og næppe en *Galerina* i snæver forstand *Galerina albotomentosa*
Hat mere farvet og mindre filtet 71
71. Hat spidst kegleformet til spidspuklet; uden fladecystider. Sporer 6-9 x 3,5-5 (-5,5) µm, mandel- til ægformede, vortede, ret mørke; især på godt nedbrudt nåletræsved; hist og her, men østlig i sin forekomst *spidspuklet hjelmhat (Galerina triscopa)*
Hat ikke med denne facon; med fladecystider 72
72. Ægcystider smalhalsede med lille rundt hoved 73
Ægcystider med andre faconer 75
73. Sporer over 8 µm lange. Hat gulbrun, puklet, gennemskinneligt stribet; stok rødbrun nedeft, 10-25 x 1-1,5 mm; sporer (9-) 10-11 (-13,5) x 5-7 (-8) µm, næsten glatte; på rådne vedrester på sur bund og anden grov sur førne; sjælden eller overset *karaffelhåret hjelmhat (Galerina ampullaceocystis)*
Sporer under 8 µm lange 74
74. Hat ± fedtet-slimet, skinnende. Hat 15-40 mm bred; stok sølvfibret, 35-80 x 2-4 mm; sporer 6-8 x 4-5 µm, glatte; især på nåletræsflis; ret almindelig, dog sjælden vest for israndslinjen *træflis-hjelmhat (Galerina sideroides)*
Hat tør og mat. Hat 7-20 mm bred; stok sølvfibret, rødbrun nedeft, 15-30 x 1,5-2 mm; sporer 6-7 x 4-4,5 (-5) µm, ellipsoidiske, glatte; på nåletræsflis m.v.; meget sjælden eller overset *slørbæltet hjelmhat (Galerina camerina)*
75. Ægcystider ± flaske- til brændehårsformede, tyndvæggede 76
Ægcystider ± ampulformede, tynd- eller tykvæggede 77
76. Stok meget mørk nedeft; basidier 2-sporede; sporer normalt brune. Hat 5-23 mm bred; sporer (7,5-) 9,5-12 x (5-) 5,5-7 µm, mandel-til citronformede, fint vortede; ægcystider næsten brændehårsformede; på flis og grov førne; sjælden eller overset *brunstokket hjelmhat (Galerina badipes)*
Stok ikke meget mørk nedeft; basidier 4-sporede; sporer påfaldende blege. Hat 5-10 mm bred; sporer 8-10 x 4,5-5,5 µm, med udtrukket spids med spirepore; ægcystider næsten brændehårsformede; på kviste; ej DK *Galerina pallida*
77. Med tyndvæggede cystider ..... se *Galerina pruinatipes*, pkt. 22
Med tykvæggede cystider 78
78. Æg- og fladecystider tykvæggede, med en hætte af krystaller. Hat 6-20 mm, kegleformet til puklet, ± fedtet og gennemskinneligt stribet halvt ind; stok 10-20 x 1-2 mm; basidier 2-4 sporede; sporer 8-10,5 x 4-5 µm (4-sp.), 9,5-13 x 5-6,5 µm (2-sp.); på diverse grove førnelementer og bregne-rhizomer; sjælden *dværg-hjelmhat (Galerina nana)*
Æg- og fladecystider tykvæggede, med snask (ikke krystaller) på toppen. Hat 5-15 mm bred, konveks, ± puklet, mørk og stok endnu mørkere, (12-) 15-20 x 1-1,5 mm; basidier (1-) 2-sporede; sporer (7,5-) 8,5-10 (-11) x (4,5-) 5-5,5 (-6) µm, mandelformede, vortede; på nedbrudt ved i fugtige habitater eller på jord blandt mosser; sjælden eller overset *ampul-hjelmhat (Galerina heimansii)*

11. Her inkluderes *Galerina pseudomniophila*.
12. En del danske indsamlinger peger molekylært mod *G. esteveaventosii*. Vi er imidlertid ikke i stand til at finde karakterer, der adskiller arterne morfologisk.